

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta chemicko-technologická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2024

Bc. Lucie Tykvanová

Univerzita Pardubice
Fakulta chemicko-technologická

Požadavky ESG reportingu v chemickém průmyslu
Diplomová práce

Univerzita Pardubice
Fakulta chemicko-technologická
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Lucie Tykvanová**
Osobní číslo: **C22324**
Studijní program: **N0413A050010 Ekonomika a management podniků chemického průmyslu**
Téma práce: **Požadavky ESG reportingu v chemickém průmyslu**
Zadávací katedra: **Katedra ekonomiky a managementu chemického a potravinářského průmyslu**

Zásady pro vypracování

1. Rešerše pojmů problematiky reportingu udržitelného rozvoje a ESG reportingu
2. Zmapování obsahových náležitostí ESG reportingu
3. Vymezení specifických požadavků na ESG reporting chemických průmyslových podniků
4. Realizace kvalitativního výzkumu v podniku chemického průmyslu pro ověření požadavků na ESG reporting v chemických průmyslových podnicích
5. Závěry a doporučení

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ALSAYEGH, M. F.; ABDUL RAHMAN, R.; HOMAYOUN, S. Corporate Economic, Environmental, and Social Sustainability Performance Transformation through ESG Disclosure. *Sustainability*, 12, art. no. 3910. 2020.
2. DATHE, T.; DATHE, R.; DATHE, I.; HELMOLD, M. *Corporate social responsibility (CRS), sustainability and environmental social governance (ESG): approaches to ethical management*. Cham, Switzerland: Springer Nature, 2022.
3. KAŠPAROVÁ, K.; KUNZ, V. *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. 1. Grada, 2013.
4. PARLAMANT EU. Directive (EU) 2022/2464 – Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). 2023.
5. GLOBAL REPORTING INITIATIVE. GRI standards. 2023.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jan Vávra, Ph.D.**
Katedra ekonomiky a managementu chemického
a potravinářského průmyslu

Datum zadání diplomové práce: **29. února 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **10. května 2024**

L.S.

---

prof. Ing. Petr Němec, Ph.D.
děkan

Ing. Jan Vávra, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 29. února 2024

Prohlašuji:

Práci s názvem „Požadavky ESG reportingu v chemickém průmyslu“ jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 10. května 2024

Lucie Tykvanová v.r.

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu práce Ing. Janu Vávrovi, Ph.D. za jeho spolupráci, cenné rady a připomínky při zpracování této diplomové práce. Dále také děkuji své rodině za podporu a pomoc během studia.

ANOTACE

Tato diplomová práce se zaměřuje na problematiku ESG reportingu v podnicích chemického průmyslu. Teoretická část práce podrobně zkoumá související pojmy, včetně rešerše týkající se reportování o udržitelném rozvoji a ESG reportingu. Dále identifikuje klíčové oblasti a ukazatele, které by měly být zahrnuty do nefinančních reportů, a v neposlední řadě vymezuje specifické požadavky na ESG reporting v chemickém průmyslu. V praktické části je proveden kvalitativní výzkum s cílem zmapovat proces tvorby ESG reportingu vybraného chemického podniku.

KLÍČOVÁ SLOVA

ESG reporting, Udržitelnost, Směrnice o reportování o udržitelnosti, Nefinanční reporting

TITLE

ESG reporting requirements in chemical industry

ANNOTATION

This master's thesis focuses on the issue of ESG reporting in the chemical industry. The theoretical part extensively examines related concepts, including a review concerning sustainable development reporting and ESG reporting. Furthermore, it identifies key areas and indicators that should be included in non-financial reports, and lastly, it delineates specific requirements for ESG reporting in the chemical industry. The practical part focuses on the ESG reporting process of the selected chemical company.

KEYWORDS

ESG reporting, Sustainability, Corporate Sustainability Reporting Directive, Non-financial reporting

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	9
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	10
Úvod.....	11
1 Udržitelný rozvoj	12
1.1 Důvody pro reporting trvale udržitelného rozvoje	13
1.2 ESG reporting	15
2 Požadavky ESG reportingu dle standardů ESRS.....	23
2.1 Požadavky environmentálního pilíře	24
2.2 Požadavky sociálního pilíře	31
2.3 Požadavky pilíře správy a řízení	38
3 Příprava ESG reportingu.....	42
4 Specifika ESG pro chemický průmysl.....	49
5 Zpracování praktické části	55
5.1 Představení vybraného podniku.....	55
5.2 Výsledky výzkumu	56
5.3 Zhodnocení a doporučení na základě provedeného výzkumu	69
Závěr	72
POUŽITÁ LITERATURA	74
SEZNAM PŘÍLOH.....	81

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Standardy ESRS	19
Obrázek 2: Rozměry skleníkových plynů	25
Tabulka 1: Přehled tematických požadavků standardu ESRS E1	27
Tabulka 2: Přehled tematických požadavků standardu ESRS E2	28
Tabulka 3: Přehled tematických požadavků standardu ESRS E3	29
Tabulka 4: Přehled tematických požadavků standardu ESRS E4	30
Tabulka 5: Přehled tematických požadavků standardu ESRS E5	31
Tabulka 6: Přehled tematických požadavků standardu ESRS S1	34
Tabulka 7: Přehled tematických požadavků standardu ESRS S2.....	35
Tabulka 8: Přehled tematických požadavků standardu ESRS S3	36
Tabulka 9: Přehled tematických požadavků standardu ESRS S4	37
Tabulka 10: Přehled tematických požadavků standardu ESRS G1	40

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

API	Application Programming Interface
CSR	Corporate Social Responsibility
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive
EFRAG	European Financial Reporting Advisory Group
EPD	Environmental Product Declaration
ESEF	European Single Electronic Format
ESG	Environment, Social and Governance
ESMA	European Securities and Markets Authority
ESRS	European Sustainability Reporting Standards
GDPR	General Data Protection Regulation
GHG	Greenhouse Gas Protocol
GRI	Global Reporting Initiative
IoT	Internet of Things
ISAE	International Standard on Assurance Engagements
KPI	Key Performance Indicator
LCA	Life Cycle Assessment
SASB	Sustainability Accounting Standards Board

Úvod

Podnikový nefinanční reporting a udržitelnost podnikání zaznamenávají významný nárůst důležitosti, což je vyvoláno především rostoucím zájmem veřejnosti, konkurenčním tlakem a regulačními požadavky. Tato široká problematika může pro podniky představovat výzvu, zejména pokud usilují o vysoké standardy a integraci udržitelných principů do svého podnikání. Klíčovým prvkem úspěchu je proto začlenění konceptu ESG do podnikové strategie a kultury. To vyvolává následná opatření, jako například nutnost investice do udržitelných technologií, zavedení monitorování společenského dopadu, zlepšení transparentnosti či komunikace s investory a stakeholdery.

I přes rostoucí důležitost ESG reportingu nejsou doposud formulovány jednotné a konkrétní požadavky na obsah těchto reportů, který by byl aplikovatelný na všechny podniky. Aktuální legislativní rámec se soustředí primárně na velké korporace obchodující na burze, které jsou již nyní, dle tohoto rámce, povinny podávat zprávy ohledně dopadů svých podnikatelských aktivit na společnost i životní prostředí. To v mnoha podnicích vyvolává nejistotu ohledně správného zpracování takovýchto reportů. Navíc, přestože se současná literatura zaměřuje na problematiku ESG v rámci podnikání, stále chybí dostatek specifických a detailních informací o tom, jaké konkrétní aspekty ESG jsou významné pro podniky v odvětvích environmentálně i sociálně citlivých, jako je například chemický průmysl, a jak takové aspekty řádně zahrnout do reportingu.

Tato diplomová práce se snaží vyplnit mezeru ve vědeckém poznání. Hlavním cílem práce je identifikovat požadavky na ESG reporting podniků chemického průmyslu. Pro dosažení hlavního cíle byly stanoveny dílčí cíle: na základě rešerše odborné literatury vymezit základní pojmy problematiky udržitelného rozvoje a ESG reportingu, následně zmapovat obsahové náležitosti ESG reportingu a identifikovat specifické požadavky na ESG reporting chemických průmyslových podniků. Pro ověření teoretických předpokladů v souvislosti s problematikou ESG v tomto odvětví byl proveden kvalitativní výzkum ve vybraném podniku chemického průmyslu. Cílem kvalitativního výzkumu bylo zmapovat proces tvorby ESG reportingu vybraného podniku a na základě získaných výsledků formulovat závěry a navrhnout možná zlepšení.

1 Udržitelný rozvoj

Současný svět čelí rozsáhlým environmentálním a sociálním problémům, které vycházejí ze souhry faktorů, jako je nedostatek přírodních zdrojů, rostoucí světová populace, válečné konflikty a sociální nepokoje nebo ohrožení v podobě klimatických změn. Tím vzniká potřeba nalézat řešení a předejít další globální degradaci prostředí. Naděje na dosažení těchto cílů je vkládána do konceptu udržitelného rozvoje (Maziotis, Sala-Garrido a kol., 2023).

Udržitelný rozvoj je termín, který se postupně vyvíjí od dvacátého století a pro něj se formulovala řada definic. Například Světová komise pro životní prostředí a rozvoj (World Commission on Environment and Development, 1987) původně tento koncept definovala velmi obecně jako: „*Rozvoj, který může uspokojit potřeby současné generace, aniž by ohrozil schopnost budoucích generací uspokojovat své vlastní potřeby*“.

Podle Kunze (2012), který problematiku rozebírá o něco detailněji ve své knize *Společenská odpovědnost firem, je udržitelný rozvoj: „Cíleným procesem změn v chování lidské společnosti, založeným na integraci a rovnováze tří pilířů: ekonomického, sociálního a ekologického. Základní myšlenkou udržitelnosti je současné dosahování harmonického stavu životního prostředí, sociálního prostředí a ekonomického rozvoje se současným důrazem na prioritní význam rozvoje lidské osobnosti v podmínkách demokracie.*“

V kontextu těchto problémů je zásadní překážkou ukotvení udržitelného přístupu k podnikání dosavadní chování firem a jejich orientace na finanční výkonnost a krátkodobý zisk. Belal a Owen (2007) však výzkumem potvrzují, že řada podniků dnes čelí rostoucímu tlaku, aby se aktivně zapojily do otázek udržitelnosti a zohledňovaly environmentální a klimatické aspekty ve své činnosti, přičemž tyto výzvy nejsou pouze výsledkem právních předpisů a regulací, ale také reflektují narůstající veřejné povědomí o těchto otázkách.

Kromě očekávání ze strany veřejnosti je vykazování udržitelnosti také vyžadováno v rámci legislativy EU. Evropská legislativa směřuje podniky k odpovědnému chování, zejména v environmentální oblasti, kdy je jedním z hlavních cílů EU, stát se uhlíkově neutrální do roku 2050. Toto úsilí Evropské komise vede k tomu, že velké společnosti a subjekty veřejného zájmu, včetně bank a konsolidujících účetních jednotek, jsou povinny podávat zprávy o tom, jak řeší finanční, environmentální a sociální výzvy (Evropský parlament, 2019).

V této souvislosti je zmiňován podnikový reporting udržitelnosti, jehož potřebu prosazoval již před šestnácti lety Pramanik a kol. (2008). Jedná se o způsob, jakým firmy shromažďují,

analyzují a komunikují informace o svém přístupu k udržitelnosti. Johansson a Ohlson (2022) ve své studii dokládají, že transparentní a udržitelné podnikání se reálně stává očekávaným standardem, zejména pro velké korporátní společnosti.

1.1 Důvody pro reporting trvale udržitelného rozvoje

Globální výzvy, kterým svět v současnosti čelí, vedly k posunu a zvýšenému důrazu na udržitelný rozvoj uvnitř i vně organizace, bez ohledu na její funkci a obchodní model. Jak poukazují Wasiuzzaman a Wan Mohammad (2019), bez ohledu na velikost organizace již nelze zanedbávat její ekonomické, zejména však environmentální a společenské dopady. Investoři a další zainteresované strany v posledních letech kladou stále větší důraz na zveřejňování nefinančních informací podniků. Tyto informace přesahují rámec tradičních finančních výkazů a zaměřují se na oblasti, které jsou pro investory a veřejnost stále významnější. Snahou je pochopit širší dopad činnosti podniků na životní prostředí, společnost, správu a řízení. Nassos a Avlonas (2020) dodávají, že podnik, který má správně nastavenou strategii udržitelnosti a vykazuje kvalitní nefinanční reporting, se potenciálním investorům jeví mnohem atraktivnější, neboť dokládá, že otázky správy a řízení společností, sociální péče a rozvoj životního prostředí hrají klíčovou roli při manažerském rozhodování. Pro investory je zásadní maximalizovat hodnotu jejich akcií a tím, že investují do podniků, které respektují a dodržují mezinárodní standardy a berou v úvahu požadavky a potřeby zúčastněných stran, zároveň zvyšují i stav životního prostředí a podporují sociální blahobyt.

Podle Kašparové a Kunze (2013) je třeba, aby se podniky zaměřily na zveřejňování informací, které jsou pro zúčastněné strany zásadní v jejich rozhodovacím procesu a vykazovaly relevantní informace týkající se dopadu jejich činností, neboť vztah mezi podnikem a zainteresovanými stranami, jako jsou investoři, zaměstnanci, vláda a veřejnost, je klíčem k úspěšné komunikaci. Je proto nezbytné těmto stranám naslouchat, pochopit jejich potřeby a obavy ohledně těchto faktorů a otevřeně s nimi komunikovat. Jedině tak se budou firmy schopny lépe přizpůsobit změnám v očekáváních a potřebách zainteresovaných stran, a zajistit si udržitelný růst a prosperitu podniku. Nefinanční reporty však nejsou vytvářeny jen kvůli požadavkům investorů, ale také z etických důvodů. Firmy jimi chtějí dát na vědomí, že jejich aktivity jsou v souladu s právními předpisy a etickými normami, a dokládá snahu minimalizovat potenciální rizika a následné restrikce. Z vnitropodnikového pohledu přispívá k definici procesů, pochopení a využití oblastí působení podniku a podnik je navíc díky reportingu schopen rozlišit, za které vlivy nese odpovědnost a za které nikoli. Pavlík a kol. (2010) dodávají, že rovněž umožní podniku identifikovat, ve které oblasti má rezervy a jak takové rezervy odstranit.

Podle vyjádření společnosti BASF, která se snaží svými podnikatelskými aktivitami přispívat k naplnění cílů udržitelného rozvoje, může firma vykazující nefinanční reporting dlouhodobě dosahovat lepších výsledků než srovnatelné podniky a zároveň minimalizovat rizika. BASF navíc dodává, že plným začleněním udržitelného rozvoje do strategického rozhodování budou podniky schopny vytvořit mnoho nových obchodních příležitostí (BASF, 2023).

Udržitelný rozvoj se prokazatelně stává stále významnějším tématem, což s sebou nese rostoucí tlak na podniky, aby byly více transparentní ohledně svých ekonomických, environmentálních a sociálních vlivů, a v důsledku toho se stále častěji začíná praktikovat podávání zpráv o udržitelném rozvoji (Maravić a kol., 2019). Mnoho firem zveřejňuje informace o způsobu, jakým přispívají k udržitelnosti a pozitivnímu vlivu na společnost a životní prostředí prostřednictvím aktivit a reportingu společenské odpovědnosti podniků (Corporate Social Responsibility – dále CSR).

Společenská odpovědnost firem je koncept řízení, v němž podniky začleňují sociální a environmentální aspekty do své obchodní strategie, aby pozitivně ovlivnily společnost a zároveň zlepšily pověst značky. CSR pomáhá například informovat o závazcích v oblasti udržitelnosti, budovat pověst odpovědného podniku, anebo zvyšovat důvěryhodnost značky a loajalitu zákazníků.

Pro tento koncept existuje v odborné literatuře mnoho definicí, například Kotler (2004) definuje společenskou odpovědnost firem ve své knize Corporate Social Responsibility následovně: *„Společenská odpovědnost firem je závazek zlepšovat blahobyt komunity prostřednictvím diskrétních obchodních postupů a příspěvků z firemních zdrojů.“*

Přestože CSR může být vynikajícím přístupem pro zvýšení povědomí o iniciativách organizace, dnešní zainteresované strany vyžadují zejména transparentnost. Podniky, které nemají relevantní údaje na podporu svých závazků v oblasti CSR, nebo se zaměřují výhradně na nesprávné věci, riskují, že budou obviněny z greenwashingu nebo socialwashingu. Socialwashing představuje riziko, kdy existuje rozpor mezi deklarovaným závazkem společnosti k sociálním otázkám a jejími skutečnými činy v této oblasti. Zvláště rizika spojená s klamáním stakeholderů v sociálních aspektech mohou být závažnější než v případě greenwashingu, neboť sociální aspekty mohou být vnímány velmi kriticky a zároveň se mohou snáze a rychleji šířit prostřednictvím sociálních médií, zejména v případě negativních ohlasů (Deloitte, 2023). Podle ESG platformy Worldfavor (2022) je v současné době transparentnost základem efektivního informování o udržitelnosti firmy – a právě zde potvrzuje svoji důležitost

reporting, který umožňuje zúčastněným zainteresovaným stranám posoudit úsilí podniku o udržitelnost.

1.2 ESG reporting

Nefinanční reporting se postupně rozvíjí a mění svoji strukturu již od poloviny 20. století, přičemž klíčovým impulsem byl vzestup ekologických hnutí, která motivovala podniky k přijímání větší odpovědnosti za svůj vliv na životní prostředí a zdraví lidí. Tímto se otevřel prostor pro vznik environmentálního reportingu, jehož hlavním účelem bylo poskytovat transparentní informace o ekologických aspektech podnikání (Carbon View, 2021). Několik let poté představil John Elkington koncept Triple Bottom Line. Ten vycházel z myšlenky, že by podniky měly přijmout nejen ekologickou, ale i sociální odpovědnost a zahrnout ji do svých strategií s cílem vytvořit trvale udržitelný přístup k podnikání, kde spolu tyto aspekty spolupracují a vzájemně se posilují. V reakci na tuto změnu se tak environmentální reporting rozšířil o sociální hlediska a postavil obě na stejnou úroveň s ekonomickými hledisky (Keiner, 2005). V průběhu následujících desetiletí se zprávy stávaly stále komplexnějšími a začaly zahrnovat širší spektrum témat než jen tradiční reporting udržitelnosti. Tento posun nabral na významu s rostoucím uvědoměním podniků o důležitosti a prospěchu podpory sociálně, ekonomicky a environmentálně odpovědného obrazu pro investory i zúčastněné strany (Nassos a Avlonas, 2020). Klíčovým prvkem moderního podnikání, který zohledňuje celospolečenské aspekty a zároveň podporuje udržitelný a odpovědný přístup k obchodování se stal ESG reporting.

ESG je relativně nový pojem, který vznikl v oblasti společensky odpovědného investování a vychází z původního konceptu CSR. Přestože do značné míry odráží a kopíruje koncept CSR, odlišuje se od něj tím, že se zaměřuje na širší škálu oblastí zájmu a odpovědností. Podle Britze a Meierové (2022) hlavní dodatečnou hodnotou ve srovnání s CSR je schopnost podniků, které se v této oblasti angažují, hodnotit udržitelnost podniku a její srovnání s dalšími podniky.

Již dříve Collin (2009) ve studii o podstatě sociálních investic namítal, že spoléhání pouze na aktivity CSR neposkytuje dostatečný základ pro dosažení udržitelnosti a schopnost čelit různým rizikům. Je proto relevantnější začlenit prvky týkající se životního prostředí, sociální odpovědnosti a správy do firemního rozhodování, aby se účinněji zvládala rizika v podnikatelském prostředí. Zatímco CSR má za cíl vést podniky k odpovědnosti, a to včetně stanovování cílů uhlíkové neutrality, účasti na filantropických aktivitách a uplatňování etických standardů, koncept ESG přináší prvky udržitelnosti, které kladou vyšší důraz na výkonnost

podniků ve výše zmíněných oblastech. ESG tak sleduje udržitelnost jednotlivých organizací a jejich odpovědné chování v celém hodnotovém řetězci. To činí z ESG důležitý nástroj pro investory, kteří preferují společensky odpovědné investice, neboť jim pomáhá posoudit investiční příležitosti a zhodnotit je.

Pilíře ESG

V anglickém jazyce znázorňují jednotlivá písmena zkratky ESG vždy jeden z pilířů tohoto konceptu – Environment, Social a Governance. Environmentální pilíř (E) hodnotí, jak podnik plní svou odpovědnost vůči životnímu prostředí a jaký vliv má na přírodu svými aktivitami. Zabývá se hlavními environmentálními problémy, zejména významné problematiky uhlíkové stopy, efektivního hospodaření s energiemi, nakládání s odpady, emisemi toxických látek nebo recyklací a odpovědným získáváním zdrojů pro svoji činnost a výrobu. Ačkoli pilíř zpočátku nezískával značnou pozornost, v poslední době nabyl na významu v důsledku narůstajícího povědomí o globálním oteplování, klimatických změnách, ztrátě biologické rozmanitosti a vyčerpávání přírodních zdrojů.

Sociální pilíř (S) naproti tomu zkoumá výkonnost podniku v rámci řízení vztahů se zaměstnanci, dodavateli, zákazníky a komunitami, v nichž působí. Alsayegh, Rahman a kol. (2020) obsahově vymezili zaměření pilíře na hlavní společenské aspekty, jako jsou komunitní otázky, pracovní podmínky a vztahy, lidská práva, firemní kultura, ochrana spotřebitelů či odpovědnost za výrobky.

Pilíř správy a řízení (G) se věnuje činností a jednání vedení společnosti. Zabývá se především plánováním politik, řízením zaměstnanců, podnikatelskou etikou a společenskou odpovědností podniků (Deloitte, 2021). Dnes už čím dál více podniků považuje ESG za faktor úspěšnosti a vydáváním ESG zpráv zveřejňuje údaje o svých iniciativách ve výše zmíněných oblastech za účelem poskytnout veřejnosti a zainteresovaným stranám přehled o odpovědnosti a cestě k udržitelnosti a dlouhodobému fungování podniku.

Každý z aspektů daného pilíře představuje různá rizika a příležitosti, která jsou důležitá pro zainteresované strany a akcionáře sledující výkonnost organizace v rámci ESG reportingu. Podniky, které například zanedbávají dopady svých politik a postupů na životní prostředí, mohou být vystaveny většímu finančnímu riziku. Jestliže podniky nepřijmou vhodná opatření ke snížení emisí uhlíku nebo k ochraně před negativními environmentálními událostmi, mezi které patří například úniky chemických látek, mohou čelit vládním nebo regulačním sankcím, trestnímu stíhání a poškození pověsti, což v konečném důsledku vždy negativně ovlivní tržní

hodnotu společnosti. Oproti tomu podniky, které aktivně pracují na udržitelných a ekologických řešeních často získávají pozornost investorů, kteří spatřují v takovýchto firmách dlouhodobý a stabilní potenciál (Ansarada, 2023).

Pilíře ESG formulují nároky na obsah zprávy o udržitelnosti, které by měly firmy prezentovat (Seborský, 2022). Tyto specifické požadavky se následně konkretizují prostřednictvím různých standardů, které určují obsah ESG zprávy, a především stanovují přesné metriky a postupy jak ve firmách a institucích jednoduše implementovat a následně měřit dopad jejich aktivit na společnost a životní prostředí. Jako příklad lze uvést standardy vydané neziskovou organizací pro podávání zpráv Global Reporting Initiative – dále GRI.

GRI standardy

GRI, založená v roce 1997 v Bostonu, vznikla jako reakce na obavy o životní prostředí, které vyvolala ropná havárie Exxon Valdez v roce 1989. Organizace vznikla z neziskových organizací CERES a Tellus Institute za účasti Programu OSN pro životní prostředí s cílem vytvořit rámec odpovědnosti pro podniky, aby mohly svým zainteresovaným stranám prezentovat své odpovědné podnikatelské postupy v oblasti životního prostředí. Hlavním cílem bylo vytvořit výkaznictví o udržitelném rozvoji na stejné úrovni jako finanční výkaznictví, a to z hlediska jejich striktnosti, důvěryhodnosti a srovnatelnosti. Původně se GRI zaměřovala pouze na environmentální odpovědnost, ale s postupem času se její účel rozšířil o sociální, ekonomické a správní otázky. Vývoj GRI pokračoval zavedením první generace pokynů GRI (G1) v roce 2000, které znamenaly první globální rámec pro podávání zpráv o udržitelnosti. Následující verze, včetně G3 (2006) a G4 (2013), tyto pokyny rozšířily a zdokonalily (Global Reporting Initiative, 2023). V roce 2016 učinila GRI významný krok a přešla od pokynů ke globálním standardům pro reporting udržitelnosti, což vedlo k vytvoření současných standardů GRI. V současnosti tyto normy představují celosvětově osvědčené postupy pro veřejné vykazování řady ekonomických, environmentálních a sociálních dopadů (Torrance, 2017). GRI standardy a Guidelines obsahují několik požadavků a ukazatelů, které by měly být dodržovány pro vypracování objektivní zprávy o udržitelnosti, přičemž je věnována pozornost zejména kvalitě a transparentnosti zprávy, která je definována pomocí šesti určitých zásad, mezi než patří přesnost, vyváženost, srozumitelnost, srovnatelnost, spolehlivost a včasnost.

Vedle GRI standardů existuje i mnoho dalších rámců, jako například ISO normy řady 26 000 – Pokyny pro oblast společenské odpovědnosti nebo soubor celosvětově použitelných standardů udržitelného rozvoje specifických pro různá odvětví vypracovaný Radou pro účetní standardy

udržitelosti (Sustainability Accounting Standards Board - SASB) nebo evropské právní nařízení – EU taxonomie. Každý z nich se však k problematice odpovědnosti a udržitelosti staví trochu odlišně, a proto mezi jednotlivými přístupy často existují značné rozdíly.

Významný posun nastává rovněž v míře dobrovolnosti, s jakou podniky mohou odpovědné a udržitelné aktivity implementovat a reportovat. Zatímco GRI poskytuje dobrovolný a komplexní rámec pro reportování o udržitelosti, nová směrnice CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) o nefinančním reportování, vstupující v platnost v lednu 2024, již představuje právně závaznou normu pro firmy v Evropské unii. Směrnice CSRD se bude vztahovat jednak na podniky s více než 250 zaměstnanci, tak na firmy s ročním čistým obrátem nad 40 mil. EUR či bilanční sumou roční rozvahy nad 20 mil. EUR. Tyto subjekty budou podle této směrnice povinně reportovat ESG zprávy podobně jako finanční výkazy. První nefinanční report se očekává v roce 2026, zahrnující data z fiskálního roku 2025 (CSRD, 2023).

ESRS standardy

Aby podniky splnily požadavky směrnice CSRD, musí uplatňovat Evropské standardy pro podávání zpráv o udržitelosti (European Sustainability Reporting Standards - dále ESRS), které přijala Evropská komise na základě doporučení Evropské poradní skupiny pro účetní výkaznictví (dále EFRAG). Tyto standardy byly navrženy s cílem sjednotit na jednom místě požadavky na reportování o ESG pro nefinanční společnosti¹, vycházející z právních předpisů EU (ESRS, 2022).

Standardy ESRS zahrnují všechny tři oblasti ESG a byly vypracovány s cílem maximálního sblížení s GRI. Reporting udržitelosti podle ESRS se skládá ze tří vrstev:

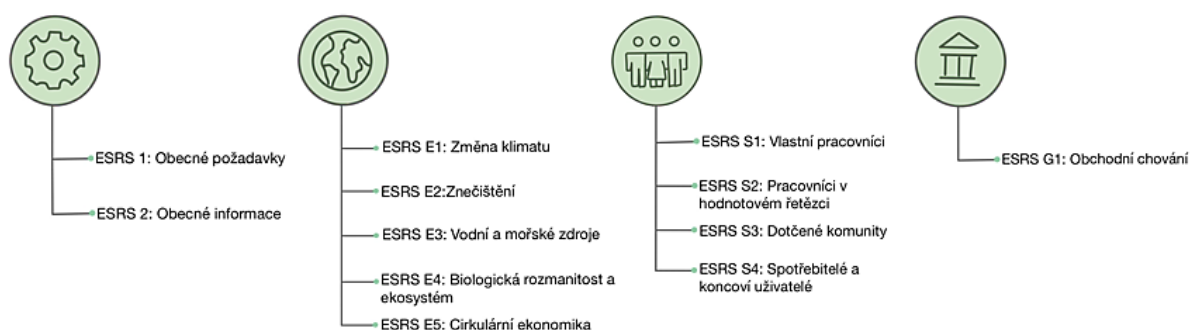
1. **Obecné informace** (označované jako ESRS 1 a ESRS 2): Zahrnují povinné informace pro všechna odvětví a organizace podléhající směrnici CSRD. Jedná se o základní informace o environmentálních, sociálních a správních aspektech podnikání, stejně jako tematické informace o konkrétních oblastech udržitelosti.
2. **Specifické informace**: Obsahují významné informace o konkrétních okolnostech, dopadech a rizicích souvisejících s obchodní činností organizace. Tyto informace jsou specifické a závisí na charakteristikách odvětví a přijaté strategii udržitelosti.
3. **Sektorově specifické informace**: Zahrnují dodatečné informace, které budou vypracovány pro jednotlivá odvětví na základě budoucích sektorových standardů EU.

---

¹ Nefinanční společnosti jsou podniky, které se zaměřují na prodej zboží a poskytování služeb, nezahrnují však finanční transakce a služby.

Tyto informace se zaměří na specifická rizika, dopady a příležitosti v oblasti udržitelnosti pro různá odvětví.

Rozdělení standardů znázorňuje následující obrázek. EFRAG stanovuje, že některé standardy, jako například ESRS 2 – Obecné informace a ESRS E1 – Změna klimatu, jsou povinné pro všechny subjekty, a to bez ohledu na výsledky posouzení závažnosti ze strany podniku. A kupříkladu některé standardy v sociální oblasti, konkrétně ESRS S1 – Vlastní pracovníci, jsou povinné pouze pro podniky, které zaměstnávají více než 250 pracovníků. Pro tyto podniky je stanoveno, že musí předkládat specifické informace týkající se vlastních pracovníků v souladu s tímto standardem. Detailnější popis této povinnosti je uveden v kapitole 2.1.

Obrázek 1: Standardy ESRS (upraveno dle (EFRAG, 2022))

Požadavky na ESG reporting

ESG reporting je založen na několika klíčových pravidlech, která zahrnují relevantnost (zaměření na relevantní aspekty udržitelnosti), věrné zobrazení (přesné a objektivní informace), ověřitelnost (podložení spolehlivými zdroji), srovnatelnost (možnost srovnání mezi obdobími a společnostmi) a srozumitelnost (přístupnost pro různé zainteresované strany).

Proces zajišťování kvality ESG reportingu zahrnuje posouzení podle principu dvojí významnosti, který se týká hodnocení vnitřních i vnějších aspektů udržitelnosti společnosti. Dále je důležitá náležitá péče v oblasti udržitelnosti, což zahrnuje opatření ke zlepšení udržitelnosti a ověření reportovaných informací nezávislým subjektem. Zajištění kvality ESG reportingu také vyžaduje pečlivou správu dat a řízení změn, stanovení strategických cílů, výhled do budoucna, řízení rizik, zhodnocení finančních důsledků a použití relevantních metrik. Důležité je také brát v úvahu časové horizonty a vazby mezi informacemi, aby reporting splňoval technické požadavky (Frank Bold Advisory a Deloitte, 2023).

Kromě výše zmíněné legislativy Evropské unie, existují další subjekty, které budou vyvíjet tlak na podniky ohledně povinnosti provádět nefinanční reporting. Jedná se zejména o banky, které budou při financování projektů a poskytování úvěrů brát v úvahu dopady činností firem a konkrétních projektů na kritéria ESG (Corporate Finance Institute, 2023). Další skupinou jsou akcionáři, kteří se v důsledku nekvalitní ESG zprávy mohou rozhodnout zbavit se podnikových akcií a tím snižovat jejich hodnotu. Dále se dá očekávat také tlak v dodavatelských řetězcích, který představuje i potenciální dopad na menší podniky. A v neposlední řadě nelze opomenout tlaky ze strany koncových zákazníků, kteří si stále více uvědomují důležitost environmentálního i sociálního pilíře a jsou ochotní investovat více za produkty od firem, které se chovají eticky a odpovědně (Abdelkafi a kol., 2013).

Přínosy a omezení ESG reportingu

Jak bylo již zmíněno v závěru předchozí podkapitoly, aktivní zapojení do nefinančního reportingu, konkrétně tedy do ESG aktivit, umožňuje firmám zlepšit vztahy se zákazníky i vybudovat konkurenční výhodu na trzích s pozitivním dopadem na ziskovost. ESG napomáhá budovat lepší pověst a image podniku a na základě toho opět přilákat nové zákazníky, kteří vyhledávají produkty a služby poskytované podniky s proaktivním zaměřením na ESG aspekty. Tím může být kladně ovlivněna finanční výkonnost firmy v podobě zvýšení svého tržního podílu. Zároveň je možné zlepšit vztahy s dalšími zainteresovanými stranami.

Přínosem pro podnik může být také zlepšení vztahu směrem ke stávajícím zaměstnancům a zvýšení atraktivity pro potenciální zaměstnance. Současně s rostoucím zájmem zaměstnanců o podniky s ESG orientací se společnost stává atraktivnější na trhu práce (Roblek a kol., 2020). Zajímavým trendem je i fakt, že firmy se silným závazkem v oblasti ESG mají tendenci si udržovat své zaměstnance po delší dobu. To je pozitivní z hlediska ziskovosti, neboť se snižuje potřeba častého školení a náklady spojené s fluktuací zaměstnanců. V neposlední řadě zapojení do ESG aktivit také posiluje vztah s investory na finančním trhu, neboť bylo zjištěno, že firmy angažované v ESG jsou považovány za ohleduplnější a méně rizikové, což vede k nižším nákladům na kapitál (Ghoul a kol., 2011).

Na základě provedené rešerše a dle řady autorů (Chen a kol., 2023; Aydoğmuş, Gülay a kol., 2022; Roblek a kol., 2020; Porter a Kramer, 2006) je možné konstatovat, že ESG reporting přináší podniku řadu výhod. Pro lepší přehlednost jsou jednotlivé přínosy shrnuty do následujících bodů:

- zvýšení odpovědnosti a transparentnosti;

- jasná formulace cílů udržitelného rozvoje a podmínek dlouhodobé udržitelnosti firmy;
- snadnější dosažení cílů udržitelného rozvoje a dlouhodobé udržitelnosti firmy
- snížení nákladů na risk management, zlepšení identifikace a řízení rizik
- zvýšení provozní efektivity;
- zvýšení produktivity zaměstnanců;
- nižší fluktuace zaměstnanců;
- dosažení souladu s normami a předpisy, snížení nákladů spojených s neplněním předpisů a regulačních požadavků;
- vyšší atraktivita pro investory, jednodušší přístup k finančním zdrojům;
- lepší konkurenční postavení na trhu;
- zlepšení pověsti a podnikatelské etiky společnosti;
- vyšší přitažlivost pro zákazníky zajímající se o udržitelnost.

Na druhou stranu zavedení ESG přináší také některé potenciální nevýhody, které může spatřovat jak podnik vykazující report, tak jeho zainteresované strany. První z těchto nevýhod spočívá v neexistenci jednotného přístupu. Co funguje pro jeden podnik, nemusí být vhodné pro jiný, což může komplikovat řízení ESG iniciativ a investic do nich. Různé podniky mají různé hodnoty a priority, a to vytváří rozmanitost v přístupu k ESG faktorům a ztěžuje jejich srovnání a hodnocení (Sleek, 2023).

Nedostatečná autenticita ESG strategií představuje dle Raghunandana a Rajgopala (2023) další hrozbu. Některé podniky mohou prezentovat své závazky ohledně životního prostředí a sociální odpovědnosti, ale ve skutečnosti nemusí provádět žádné konkrétní kroky v tomto směru. Tato nesrovnalost může způsobit zmatek mezi investory a ztížit jim schopnost identifikovat skutečně udržitelné a odpovědné podniky (Kim a Yoon, 2022).

Další nevýhodou mohou být i dodatečné náklady pro investory. Integrace ESG aspektů do investičního procesu vyžaduje dodatečné finanční prostředky na hloubkový průzkum a analýzu společností, což zvyšuje náklady spojené s investicemi. Tyto náklady mohou být významné a mohou omezit dostupnost ESG investic, zejména pro menší investory. Nekvalitní nebo nedostatečně připravený reporting může způsobit pokles zájmu investorů. Současně s tím vyvstává pro investory další problém v podobě omezeného výběru investičních příležitostí (Kim a Lyon, 2015). Ne všechny veřejně obchodovatelné společnosti prezentují dostatečně ESG kritéria, což omezuje možnosti investorů, kam směřovat své finanční prostředky. To může být problematické, zejména pokud investoři hledají specifické ESG aspekty ve svém

investičním portfoliu. Omezený výběr investic může také ovlivnit schopnost investorů diverzifikovat své investice a dosáhnout svých finančních cílů (Sleek, 2023).

V první kapitole je v rámci problematiky udržitelného rozvoje představen koncept ESG reportingu, který je podstatou diplomové práce. Kapitola se zabývá charakteristikou tohoto konceptu a poskytuje přehled o standardech, které jsou zásadní pro reportování ESG zpráv. Následující kapitola se zaměřuje na obsah ESG reportingu, respektive na jednotlivé pilíře, v rámci kterých jsou detailně zmapovány informace, které by firmy, podléhající směrnici CSRD, měly v rámci ESG reportingu vykazovat.

2 Požadavky ESG reportingu dle standardů ESRS

Jak bylo dříve uvedeno v kapitole 1.2, ESG koncept a reporting se skládá ze tří částí (pilířů) – environmentálního, sociálního a pilíře správy a řízení. Pro každý z těchto pilířů by měly být vymezeny cíle, opatření a formulována i relevantní kritéria, která si kladou za cíl vybudovat udržitelné, etické a sociálně odpovědné podnikání. Formulované cíle, opatření a kritéria nejen umožní hodnotit výkonnost firem, ale také slouží jako základ pro posouzení splnění požadavků na tzv. odpovědné investice (O’Hare, 2022). V souhrnu mají tři pilíře poskytovat objektivní rámec pro hodnocení udržitelnosti podniku, a to jak interně (pilíř správy a řízení), tak externě (environmentální a sociální pilíř). V této souvislosti se druhá kapitola práce věnuje detailnímu zmapování požadavků ESG reportingu, a poskytuje hloubkový pohled na jednotlivé pilíře tohoto konceptu.

Pro každý pilíř ESG reportingu definuje EFRAG tematické evropské standardy, pomocí kterých hodnotí firmy svůj dopad v oblasti životního prostředí, společnosti a správy a řízení. Každý tematický standard je vytvořen v souladu se standardy ESRS 1 – Obecné požadavky a ESRS 2 – Obecné informace, které se dotýkají všech oblastí udržitelnosti. Standard ESRS 1 popisuje strukturu ESRS, vysvětluje základní pojmy, pravidla pro vypracování reportu a stanovuje požadavky, které podniky musí dodržovat při přípravě a prezentaci informací týkajících se udržitelnosti podle CSRD směrnice. Standard ESRS 2 stanovuje požadavky na zveřejňování informací pro všechna témata udržitelnosti a pro všechny podniky, bez ohledu na odvětví jejich činnosti (EFRAG, 2022). Dle ESRS 2 musí podnik poskytnout informace o všech významných záležitostech udržitelnosti v oblastech podávání zpráv o:

- **správě a řízení:** procesy řízení, kontroly a postupy využívané k monitorování dopadů, rizik a příležitostí a jejich dohledu;
- **strategii:** způsob, jakým strategie a obchodní model firmy vzájemně ovlivňují její významné dopady, rizika a příležitosti, včetně toho, jak firma reaguje na tyto dopady, rizika a příležitosti;
- **řízení dopadů, rizik a příležitostí:** procesy, kterými firma identifikuje dopady, rizika a příležitosti, hodnotí jejich důležitost a řídí klíčové udržitelné otázky prostřednictvím politik a opatření;
- **ukazatelích a cílech:** výkonnost podniku, zahrnující stanovené cíle a míru dosaženého pokroku při jejich dosahování (Evropská komise, 2023).

Každý tematický standard souvisí s danou problematikou ESG pilířů a stanovuje požadavky na vykazování v souvislosti se standardem ESRS 2. Přehled konkrétních požadavků je zobrazen v tabulkách, uvedených u každé tematické oblasti E, S a G, v následujících podkapitolách.

2.1 Požadavky environmentálního pilíře

Stav životního prostředí může přímo ovlivnit konkurenční postavení podniku. Vzhledem k rozsahu množství krizí, kterým planeta čelí a rostoucí závažnosti environmentálních rizik pro podniky, nabývá prvek E v rámci ESG reportingu stále většího významu. Závazek firem podporovat udržitelnost a zmírňovat změny klimatu stojí na environmentální politice a strategii firmy (Deloitte, 2023). Environmentální pilíř ESG tedy zastává význačné místo, neboť se soustředí na vyhodnocování a sledování vlivu podniku na životní prostředí a míru udržitelného nakládání s přírodními zdroji (S&P Global, 2019).

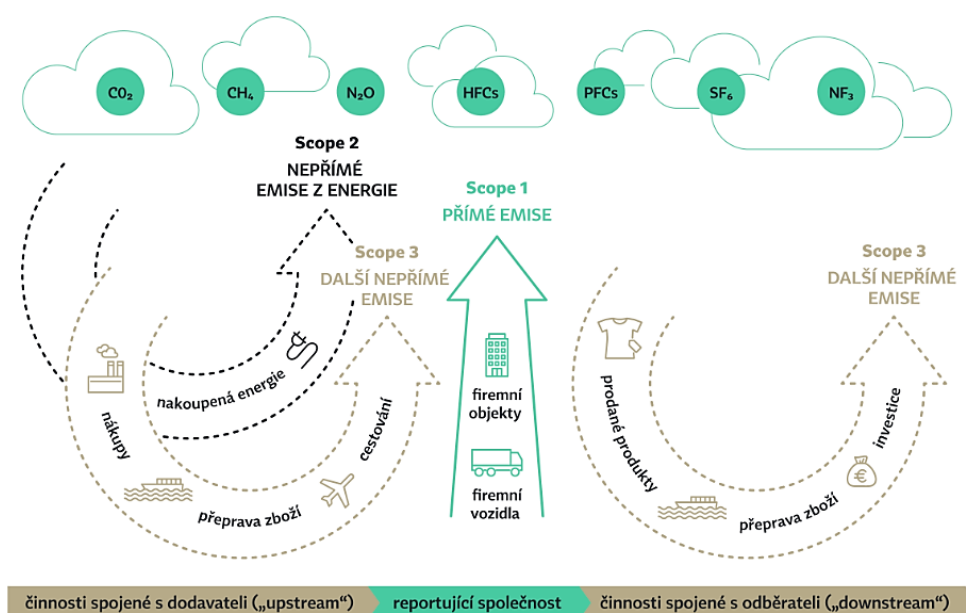
Evropská unie vytyčila cíl dosáhnout nulových čistých emisí na území EU do roku 2050 (Evropský parlament, 2019). Tato snaha je podpořena shromážděnými poznatky a prohlášením Mezivládního panelu pro změnu klimatu, které poukazuje na historicky nejvyšší hodnoty emisí skleníkových plynů. Neodkladné a důkladné snižování emisí napříč všemi odvětvími je klíčové pro dosažení cíle omezit globální oteplování na 1,5 °C (Mezivládní panel pro klimatickou změnu, 2023). V ESG reportingu se tedy v environmentální části logicky upíná pozornost na objem emisí a opatření pro jejich snižování.

Ambiciózní plán EU totiž není možné úspěšně realizovat pouze pomocí veřejného sektoru. Pro jeho úspěch je nezbytná úzká spolupráce se soukromým sektorem a aktivní angažovanost firem. Podniky, které se rozhodnou směřovat k ekologické udržitelnosti, musí mít přesně v specifikované cíle podpořené plánem a strategií pro jejich dosažení. V odpovědi na výzvu k udržitelnosti se již řada podniků reálně rozhodla přijmout závazky ve prospěch životního prostředí, vyjádřené hodnotami konkrétních ukazatelů a časovým rámcem. Například BASF (2023) chce do roku 2030 snížit emise skleníkových plynů o 25 % ve srovnání s rokem 2018 a dosáhnout uhlíkové neutrality do roku 2050 postupným přechodem na energie z obnovitelných zdrojů.

S ohledem na emise skleníkových plynů pracují podniky intenzivně na redukci své uhlíkové stopy v rámci všech svých operací. V této souvislosti usilují o minimalizaci emisí ve třech klíčových rozsazích, v nichž je uhlíková stopa hodnocena, známých též jako Scope 1, 2 a 3, viz následující obrázek č. 1.

Skleníkové plyny v rozsahu Scope 1 představují emise, které jsou přímo generovány aktivitami organizace, zejména v rámci výrobních procesů, jako například vlastní výroba elektřiny spalováním fosilních paliv. Skleníkové plyny zahrnuté pod Scope 2 se uvolňují nepřímo prostřednictvím spotřeby energetických komodit, zahrnující emise spojené se spotřebou elektrické energie, tepla nebo chladu, které organizace získává od externích dodavatelů. Příkladem může být elektrárna spalující uhlí, která poskytuje elektřinu podniku. Skleníkové plyny na úrovni Scope 3 představují skutečnou výzvu v procesu dekarbonizace, neboť zahrnují širší okolí podniku, nad rámec emisí zahrnutých v Scope 1 a 2. Jako příklad lze uvést emise vzniklé v důsledku dojíždění zaměstnanců do práce či obchodních cest. Obtíže ve stanovení Scope 3 spočívá především v tom, že do tohoto rozsahu spadají i emise produkované celým dodavatelským řetězcem – od zpracování materiálu až po výrobu hotových výrobků, jejich dopravu a používání koncovými zákazníky (Alvarez, 2012). V důsledku toho podniky čelí velkým obtížím při kvantifikaci těchto emisí, což ztěžuje vykazování a hodnocení environmentálních účinků ve Scope 3. Do této kategorie se řadí takzvané F-plyny², které mají na změnu klimatu vliv v relativně malém množství. Při snaze o dosažení neutrality na úrovni Scope 3 se podniky musí zejména snažit vybírat dodavatele, ale i odběratele, kteří se zavázali k dekarbonizaci a dalším ekologicky odpovědným praktikám, čímž je nejlépe zaručeno snížení emisí podél celé dodavatelské sítě.

Obrázek 2: Rozměry skleníkových plynů (Frank Bold Advisory, 2023)

² Fluorované skleníkové plyny

V dnešní době se žádné moderní zařízení neobejde bez zdroje energie. A právě spotřeba energie a nadměrná spotřeba energie generovaná z fosilních paliv představuje vážnou zátěž pro životní prostředí z různých důvodů. Pro snížení emisí oxidu uhličitého je proto nezbytné zlepšit účinnost výroby a využití energie. Podle Moldana (2015) však toto zlepšení neznamená nutně omezení ekonomického růstu. Čistější a účinnější technologie využívající obnovitelné zdroje energie mohou výrazně snížit znečištění a skleníkový efekt spojený s využíváním fosilních paliv. Obnovitelné zdroje energie nejenže představují trvalou dostupnost energií, ale mají také pozitivní dopad na životní prostředí a eliminují problémy spojené s nebezpečnou těžbou nebo radioaktivním odpadem (Jeníček a Foltýn, 2003).

V souvislosti s environmentálními problémy stanovuje EFRAG následující standardy ESRS:

- E1: Změna klimatu
- E2: Znečištění
- E3: Vodní a mořské zdroje
- E4: Biodiverzita a ekosystémy
- E5: Cirkulární ekonomika a využívání zdrojů

E1: Změna klimatu

Pro zveřejňování informací o vlivu podniků na změnu klimatu byl formulován standard ESRS E1, jehož cílem je poskytnout uživatelům výkazů o udržitelnosti přehledné informace o pozitivních a negativních dopadech podniků na klimatické změny napříč všemi operacemi a dodavateli (CSRD, 2023).

Podniky mají v této oblasti povinnost zveřejnit informace o:

- provedené analýze dvojí významnosti
- vypracovaném plánu přechodu pro zmírnění klimatické změny
- stanovených politikách, akčních plánech a cílech týkajících se klimatické změny
- identifikovaných potenciálních finančních dopadech
- kvantitativních metrikách a kvalitativních informacích

Proces analýzy dvojí významnosti, detailněji popsany v kapitole 3, pomáhá podniku identifikovat témata, která by měla být zahrnuta ve zprávě ESG. Dvojí významnost je klíčovou součástí ESRS a zdůrazňuje, jak zkoumání vlivu vnějšího světa na podnik (finanční významnost), tak dopadu podniku na vnější svět (dopadová významnost). V této souvislosti musí podnik zveřejnit identifikované dopady, rizika a příležitosti vztahující se ke změně

klimatu. Obecným opatřením souvisejícím s klimatickou změnou je pro podnik vypracovat plán přechodu s cílem zmírnit změny klimatu. Plán přechodu má zajistit, že strategie a obchodní model podniku budou v souladu s přechodem k udržitelnému chování a zároveň s cílem omezit globální oteplování na 1,5 °C a dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050 (CSRD, 2023). Standard dále požaduje zveřejnění politik přijatých k řízení svých významných dopadů, rizik a příležitostí spojených se zmírněním a adaptací na změnu klimatu. Kromě toho musí podnik uvést, jaká klíčová opatření a cíle přijal ke zmírnění změny klimatu a jaké prostředky byly pro implementaci opatření použity. V reportu musí být dále uvedeny informace o spotřebě energie, údaje o interních systémech stanovování cen uhlíku a informace o finančních rizicích či příležitostech související s klimatem. Požadováno je i zveřejnění informací o emisích skleníkových plynů spadajících do rozsahu 1, 2 a 3 a celkových emisí podniku. V rámci toho má podnik povinnost reportovat informace o odstraněných a skladovaných skleníkových plynech z vlastních operací a operací v hodnotovém řetězci. Současně musí vykázat množství emisí skleníkových plynů, které byly odstraněny v rámci financování některého kompenzačního programu (EFRAG, 2022). Přehled požadavků je zobrazen v tabulce č. 1.

E1: Změna klimatu	
Řízení dopadů, rizik a příležitostí	Metriky a cíle
E1-2 Politiky týkající se zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně	E1-4 Cíle snížení emisí skleníkových plynů
E1-3 Akční plány a zdroje v souvislosti s politikami a cíli v oblasti změny	E1-5 Spotřeba energie a energetický mix
	E1-6 Hrubé emise skleníkových plynů Scope 1, 2 a 3
	E1-7 Odstraňování skleníkových plynů a projekty zmírňování emisí skleníkových plynů
	E1-8 Interní stanovení cen uhlíku
	E1-9 Potenciální finanční dopady materiálních fyzických rizik

Tabulka 1: Přehled tematických požadavků standardu ESRS E1 (vlastní zpracování dle EFRAG, 2022)

E2: Znečištění

Znečištění ovzduší, vody a půdy představuje závažný problém pro bio bezpečnost a může způsobit přenos nemocí mezi lidmi a zvířaty, což vytváří naléhavou potřebu přijmout proaktivní

opatření. Účelem čelem standardu ESRS E2 je definovat požadavky na zveřejnění informací v souvislosti se znečištěním ovzduší, vody, půdy a látkami, které vyvolávají obavy nebo mimořádné obavy. (CSRD, 2023).

Podniky mají v této oblasti povinnost zveřejnit informace o:

- provedené analýze dvojí významnosti
- stanovených politikách, akčních plánech a cílech týkajících se znečištění
- identifikovaných potenciálních finančních dopadech
- kvantitativních metrikách a kvalitativních informacích

Standard požaduje zveřejnění jak identifikovaných významných dopadů, rizik a příležitostí, tak politik přijatých k řízení dopadů, rizik a příležitostí souvisejících s prevencí a kontrolou znečištění. Dále je třeba uvést, jaká opatření podnik přijal, jaké cíle v souvislosti se znečištěním stanovil a jaké finanční zdroje pro implementaci opatření použil. Podnik musí také zveřejnit seznam znečišťujících látek, se kterými nakládá. Zvláštní požadavek je kladen na zveřejnění informací o výrobě, použití, distribuci a obchodování s látkami vyvolávající mimořádné obavy. Nakonec musí podnik zveřejnit informace o finančních dopadech (EFRAG, 2022). Přehlednější zobrazení jednotlivých požadavků znázorňuje tabulka č. 2.

E2: Znečištění	
Řízení dopadů, rizik a příležitostí	Metriky a cíle
E2-1 Politiky týkající se znečištění	E2-3 Cíle týkající se znečištění
E2-2 Opatření a zdroje týkající se znečištění	E2-4 Znečištění ovzduší, vody a půdy
	E2-5 Látky vzbuzující obavy a látky vzbuzující mimořádné obavy
	E2-6 Potenciální finanční účinky dopadů, rizik a příležitostí souvisejících se znečištěním

Tabulka 2: Přehled tematických požadavků standardu ESRS E2 (vlastní zpracování dle EFRAG, 2022)

E3: Vodní a mořské zdroje

Tato oblast zahrnuje vztah podniku k vodě ve vlastních provozních činnostech a v celém hodnotovém řetězci (CSRD, 2023).

Podniky mají v této oblasti povinnost zveřejnit informace o:

- provedené analýze dvojí významnosti

- stanovených politikách, akčních plánech a cílech
- identifikovaných potenciálních finančních dopadech
- kvantitativních metrikách a kvalitativních informacích

ESRS E3 požaduje zveřejnění významných dopadů, rizik a příležitostí souvisejících s vodními a mořskými zdroji. Podnik musí uvést, jaké politiky zavedl pro řízení dopadů, rizik a příležitostí. Standard požaduje zveřejnění přijatých opatření a stanovených cílů a jaké finanční prostředky byly pro implementaci opatření použity. Podnik by v rámci této oblasti měl vykazovat, jaká je jeho spotřeba vody (uvedená v m³), jaké kroky činí ke snížení spotřeby, ale také jak řeší otázky recyklace a jejího znovuvyžití. Nakonec musí uvést potenciální finanční dopady významných rizik a příležitostí vyplývajících z dopadů souvisejících s vodními a mořskými zdroji (EFRAG, 2022). Pro lepší přehlednost jsou jednotlivé požadavky znázorněny v tabulce č. 3.

E3: Vodní a mořské zdroje	
Řízení dopadů, rizik a příležitostí	Metriky a cíle
E3-1 Politiky týkající se vodních a mořských zdrojů	E3-3 Cíle týkající se vodních a mořských zdrojů
E3-2 Opatření a zdroje související se zásadami a cíli v oblasti vodních a mořských zdrojů	E3-4 Spotřeba vody
	E3-5 Potenciální finanční účinky dopadů, rizik a příležitostí souvisejících s vodními a mořskými zdroji

Tabulka 3: Přehled tematických požadavků standardu ESRS E3 (vlastní zpracování dle EFRAG, 2022)

E4: Biodiverzita a ekosystém

Biodiverzita, definovaná jako biologická různorodost a variabilita života na Zemi, představuje klíčový prvek přírodního kapitálu a zároveň hraje významnou roli jako kulturní ekosystémová služba. Tento standard se vztahuje k suchozemským, sladkovodním a mořským teritoriím, ekosystémům a populacím fauny a flóry, včetně rozmanitosti uvnitř druhů a jejich vztahu k původním a postiženým komunitám (CSRD, 2023).

Podniky mají v této oblasti povinnost zveřejnit informace o:

- provedené analýze dvojí významnosti
- vypracovaném plánu přechodu pro obnovu a udržení biodiverzity

- stanovených politikách, akčních plánech a cílech
- identifikovaných potenciálních finančních dopadech
- kvantitativních metrikách a kvalitativních informacích

Cílem ESRS E4 je specifikovat, jak podnik ovlivňuje biologickou rozmanitost a ekosystémy. Podnik musí vypracovat plán, který se zaměřuje na ochranu a udržitelné využívání přírodních zdrojů, minimalizaci negativních dopadů lidských činností na životní prostředí a podporu obnovy a udržení biodiverzity a ekosystémů pro budoucí generace. Dále musí zveřejnit politiky, které zavedl pro řízení významných dopadů, rizik a příležitostí souvisejících s biodiverzitou a ekosystémy. ESRS E4 také požaduje uvedení, jaká opatření podnik přijal, jaké cíle pro oblast stanovil a jaké prostředky byly pro implementaci opatření použity. Podnik je povinen zveřejnit potenciální finanční dopady významných rizik a příležitostí vyplývajících z dopadů a závislostí souvisejících s biodiverzitou a ekosystémy. Pro zpřehlednění jsou výše zmíněné požadavky uvedeny v tabulce č. 4.

E4: Biodiverzita a ekosystémy	
Řízení dopadů, rizik a příležitostí	Metriky a cíle
E4-2 Politiky týkající se biologické rozmanitosti a ekosystémů	E4-4 Cíle týkající se biologické rozmanitosti a ekosystémů
E4-3 Akční plány a zdroje ve vztahu k zásadám v oblasti biologické rozmanitosti a ekosystémů	E4-5 Metriky dopadů týkajících se změn biologické rozmanitosti a ekosystémů
	E4-6 Potenciální finanční dopady rizik a příležitostí souvisejících s biologickou rozmanitostí a ekosystémy

Tabulka 4: Přehled tematických požadavků standardu ESRS E4 (vlastní zpracování dle EFRAG, 2022)

E5: Cirkulární ekonomika a využívání zdrojů

Tento standard si klade za cíl specifikovat, jak podnik ovlivňuje využívání zdrojů, zahrnující aspekty týkající se vyčerpávání neobnovitelných zdrojů, využívání a výroby zdrojů obnovitelných.

Podniky mají v této oblasti povinnost zveřejnit informace o:

- provedené analýze dvojí významnosti
- stanovených politikách, akčních plánech a cílech
- identifikovaných potenciálních finančních dopadech

- kvantitativních metrikách a kvalitativních informacích

Jako v předchozích standardech, i zde je potřeba reportovat o identifikovaných dopadech, rizicích a příležitostech, zavedených politikách řízení dopadů, rizik a příležitostí souvisejících s využíváním zdrojů a oběhem ekonomiky. ESRS S5 požaduje uvést informace o přijatých opatřeních ke snižování negativních dopadů, stanovení cílů a zveřejnění informací o vstupních a výstupních zdrojích. V neposlední řadě musí podnik uvést potenciální finanční dopady identifikovaných rizik a příležitostí. Přehled jednotlivých požadavků je zobrazen níže v tabulce č. 5.

E5: Cirkulární ekonomika a využívání zdrojů	
Řízení dopadů, rizik a příležitostí	Metriky a cíle
E5-1 Politiky týkající se využívání zdrojů a oběhového hospodářství	E5-3 Cíle týkající se využívání zdrojů a oběhového hospodářství
E5-2 Akční plány a zdroje ve vztahu k využívání zdrojů a oběhového hospodářství	E5-4 Vstupní zdroje
	E5-5 Výstupní zdroje (výrobky, služby + odpad)
	E5-6 Potenciální finanční účinky dopadů, rizik a příležitostí souvisejících s využíváním zdrojů a s oběhovým hospodářstvím

Tabulka 5: Přehled tematických požadavků standardu ESRS E5 (vlastní zpracování dle EFRAG, 2022)

2.2 Požadavky sociálního pilíře

Udržitelnost podniku není pouze otázkou ochrany životního prostředí, ale také otázkou jejího pozitivního vlivu na společnost, ve které působí. Firmy mohou ovlivňovat společnost různými způsoby, přičemž důležité jsou zejména ty, které se týkají zainteresovaných stran (Fan, Abbas a kol., 2023). Tyto strany představují skutečné bohatství podniku, neboť svým způsobem přispívají k její produktivitě a ziskovosti. Důraz na sociální odpovědnost podtrhuje sociální pilíř ESG reportingu.

Sociální pilíř ESG zkoumá výkonnost podniku v rámci řízení vztahů s lidmi, tedy nejen se zaměstnanci, ale i s dodavateli, spotřebiteli, uživateli a komunitami (Greenly, 2023). Zdůrazňuje potřebu aktivního a prospěšného zapojení firem do společnosti, s důrazem

na podporu růstu, spravedlnosti a celkového blahobytu všech zúčastněných stran. Do tohoto pilíře lze zařadit i způsob, jakým se firma angažuje ve společensko-politickém prostředí, a jak na něj reaguje (BLG, 2023). V souladu s tím se podniky pochopitelně snaží zlepšit svůj veřejný obraz v této oblasti s cílem zvýšit hodnotu pro akcionáře a udržet si své zaměstnance. Uznání důležitosti tohoto sociálního aspektu a jeho efektivní začlenění do firemní strategie je klíčové pro celkovou udržitelnost podniku.

Podniky s výraznými sociálními výsledky, které jsou zohledněny v celkovém hodnocení ESG, poskytují investorům větší jistotu ohledně etického přístupu, minimalizace rizik a souladu vzájemných hodnot. Ahmadya a kol. (2016) zdůrazňují, že takové podniky prokazují schopnost zlepšovat svůj výkon v rámci ESG a dosahovat vyšších tržních hodnot.

Lidská práva v oblasti podnikání se stávají stále významnějšími a hrají klíčovou roli při minimalizaci rizik a problémů týkajících se reputace podniku. V obchodním prostředí se tato práva mohou dotýkat faktorů jako je poskytování důstojných a bezpečných pracovních standardů, rovný přístup, právo na soukromí, odpovědnost v oblasti životního prostředí a boj proti korupci (United Nations, 2021). Ovšem právě rozsah této problematiky představuje výzvu, neboť se jedná o tak široké téma, že může být obtížné určit, kde začít. Zatímco hodnocení snižování odpadu (viz standard E5) nebo emisí uhlíku (viz standard E1) může být relativně jednoduché, v případě lidských práv se nabízí otázka: co konkrétně měřit a kde začít? S cílem usnadnit orientaci v této problematice poskytují Řídící zásady OSN pro podnikání a lidská práva praktický návod, jak systematicky přistupovat k problematice a jak předcházet jakýmkoli nepříznivým dopadům na lidská práva spojeným s podnikatelskou činností.

Vytvoření rozmanitého, spravedlivého a inkluzivního pracovního prostředí v podnicích stále nabývá na síle s rostoucím důrazem na zveřejňování informací o ESG aktivitách. Taková pracoviště umožňují všem jednotlivcům cítit se začlenění a podporovaní, což v konečném důsledku vede ke zvýšené angažovanosti a důvěře zaměstnanců (Gangi, Daniele a kol., 2020).

Diverzita umožňuje podniku nejen možnost efektivní spolupráce s jednotlivci z různorodých prostředí, ale také obohacuje pracovní atmosféru novými perspektivami a nápady. Jak zdůrazňuje Byron a kol. (2016), rozmanitost sama o sobě představuje hodnotu, která výrazně zlepšuje společenský výkon a pověst podniku.

Firmy v současné době nejen zdůrazňují rovnost mezi pohlavími, ale aktivně usilují o zvýšení zastoupení žen na vedoucích pozicích. Provedené studie ukazují, že přítomnost diversifikovaného a ženského vedení má pozitivní vliv na komunikaci a rozsah diskusí

o sociálních otázkách a klimatických změnách, což podporuje větší otevřenost při zveřejňování informací o aktivitách v oblasti ESG (Cambrea, Paolone a kol., 2023). Podniky, které aktivně podporují rozmanitost a usilují o genderovou rovnost, dosahují vyšší míry začlenění, spokojenosti a loajality zaměstnanců. Toto úsilí se následně projevuje ve vyšším skóre v sociálním pilíři ESG.

BASF věnuje pozornost spojení diverzity s demografickým profilem a směřuje k vytvoření rámce, který podporuje udržitelnost zaměstnanosti všech členů personálu napříč různými fázemi života. Tímto způsobem chce zajistit dlouhodobou dostupnost kvalifikovaných zaměstnanců. Firma také aktivně uplatňuje principy diverzity ve výběru a rozvoji svých vedoucích pracovníků, s konkrétním závazkem podporovat ženy na vedoucích pozicích a s ambicí do roku 2030 dosáhnout podílu žen ve vedoucích rolích ve výši 30 % (BASF, 2022).

Sociální pilíř zahrnuje mnoho aspektů, které pronikají i do obchodních vztahů podniku, neboť představují významná rizika spojená s možnými negativními důsledky pro podnik. V rámci tohoto pilíře stanovila EFRAG (2022) následující standardy ESRS:

- S1: Vlastní pracovníci
- S2: Pracovníci v hodnotovém řetězci
- S3: Dotčené komunity
- S4: Spotřebitelé a koncoví zákazníci

S1: Vlastní pracovníci

Standardy ESRS se v této oblasti zaměřují jak na vlastní pracovníky podniku, tak na osoby samostatně výdělečně činné a agenturní zaměstnance.

Podniky mají v této oblasti povinnost zveřejnit informace o:

- provedené analýze dvojí významnosti
- stanovených politikách, akčních plánech a cílech
- kvantitativních metrikách a kvalitativních informacích

Podnik musí do svého ESG reportu uvést, jak ovlivňuje své vlastní pracovníky a jaké nastavil politiky týkající se řízení významných dopadů na vlastní pracovníky. V této souvislosti musí i sdělit, jakým způsobem jsou stanovené politiky komunikovány v rámci organizace a jak mohou vlastní pracovníci sdělit své obavy a potřeby. Dále musí podnik uvést veškerá opatření přijatá k prevenci, zmírnění či nápravě skutečných nebo potenciálních dopadů a k řešení rizik a příležitostí a jejich výsledky. Pro splnění požadavku ESRS S1 musí podnik zveřejnit, jaké cíle

byly stanoveny pro snižování negativních dopadů, posilování pozitivních dopadů a řízení významných rizik a příležitostí. Podnik musí popsat klíčové charakteristiky vlastních pracovníků, a to především celkový počet pracovníků a rozdělení dle typu úvazku, trvání pracovního poměru a pohlaví. Podnik také musí uvést v ESG reportu informace o pracovnících, kteří nejsou vlastními pracovníky podniku (např. OSVČ, agenturní pracovníci), a to konkrétně celkový počet pracovníků, jejich vztah k podniku a typ práce, kterou pro podnik vykonávají. Podnik musí uvést informace o rozsahu, do kterého jsou pracovní podmínky vlastních pracovníků určovány nebo ovlivňovány kolektivními dohodami (EFRAG, 2022).

Standard ESRS S1 stanovuje i další požadavky na zveřejnění, které závisí na tom, zda jsou pro daný subjekt významné. Jedná se o zveřejnění informací o zaměstnáváných osobách s postižením, rozvoji a vzdělávání pracovníků, zdraví a bezpečnosti práce na pracovišti, rovnováze mezi pracovním a soukromým životem, rozdílu v platech mužů a žen, poměru platu nejvýše postavené osoby k průměrnému platu v podniku a porušení lidských práv (CSRD, 2023). Přehled hlavních požadavků ESRS S1 je zobrazen v tabulce č. 6.

S1: Vlastní pracovníci	
Řízení dopadů, rizik a příležitostí	Metriky a cíle
S1-1 Politiky vztahující se k pracovníkům	S1-5 Cíle související se zvládnutím dopadů a řízením rizik
S1-2 Procesy komunikace o dopadech na zaměstnance	S1-6 Údaje o zaměstnancích
S1-3 Procesy pro snižování negativních dopadů a komunikace se zaměstnanci	S1-7 Údaje o dalších pracovnících
S1-4 Opatření pro ochranu zaměstnanců a snižování rizik	S1-8 Kolektivní vyjednávání a sociální dialog

Tabulka 6: Přehled tematických požadavků standardu ESRS S1 (vlastní zpracování dle EFRAG, 2022)

S2: Pracovníci v hodnotovém řetězci

Ochrana lidských práv není zaměřena pouze na vnitřní vztahy firmy, ale rovněž vyžaduje pečlivou pozornost v rámci vztahů s dodavatelským řetězcem. V rámci tohoto úsilí je důležité stanovit očekávání ohledně těchto práv ve vztahu k dodavatelům a provádět monitoring a audity, aby se zajistilo, že i v dodavatelském řetězci jsou dodržovány stanovené standardy.

(Edeigba, 2023). Standard ESRS S2 se zaměřuje na pracovníky v hodnotovém řetězci podniku v souvislosti s jejich pracovními podmínkami (CSRD, 2023).

Podniky mají v této oblasti povinnost zveřejnit informace o:

- provedené analýze dvojí významnosti
- stanovených politikách, akčních plánech a cílech
- kvalitativních informacích

Podnik musí ve svém reportu popsat identifikované významné dopady, rizika a příležitosti ve spojitosti s pracovníky hodnotového řetězce a stanovené politiky pro řízení dopadů, rizik a příležitostí. Dále musí popsat, jak komunikuje a spolupracuje s pracovníky ve svém hodnotovém řetězci a s jejich zástupci, aby pochopil, jaké mohou mít jeho činnosti vlivy na tyto zainteresované strany. Následně musí podnik vysvětlit, jaké postupy používá pro odstranění negativních dopadů na pracovníky ve svém dodavatelském řetězci. ESRS S2 dále požaduje uvést, jaké strategie podnik zvolil ke snižování významných rizik a využívání příležitostí v souvislosti s pracovníky v hodnotovém řetězci, spolu s vyhodnocením účinnosti přijatých opatření (EFRAG, 2022). Pro lepší přehlednost jsou jednotlivé požadavky zobrazeny v tabulce č. 7.

S2: Pracovníci v hodnotovém řetězci	
Řízení dopadů, rizik a příležitostí	Metriky a cíle
S2-1 Soubory politik týkající se pracovníků hodnotového řetězce	S2-5 Cíle týkající se řízení významných negativních dopadů, podpory pozitivních dopadů a řízení významných rizik a příležitostí
S2-2 Procesy zapojení pracovníků hodnotového řetězce do diskuse o dopadech	
S2-3 Procesy pro nápravu negativních dopadů a způsoby, jakými mohou pracovníci vznášet případné obavy	
S2-4 Opatření týkající se materiálních dopadů na pracovníky hodnotového řetězce a přístupy ke zmírňování rizik	

Tabulka 7: Přehled tematických požadavků standardu ESRS S2 (vlastní zpracování dle EFRAG, 2022)

S3: Dotčené komunity

ESRS S3 se věnuje dopadům podnikatelských aktivit na komunity. Podniky mají v této oblasti povinnost zveřejnit informace o:

- provedené analýze dvojí významnosti
- stanovených politikách, akčních plánech a cílech
- kvalitativních informacích

Dle ESRS S3 musí podnik v reportu popsat identifikované dopady, rizika a příležitosti a stanovené politiky zabývající se jejich řízením ve spojitosti s dotčenými komunitami. Dále má podnik povinnost uvést, jakým způsobem komunikuje s komunitami o dopadech, které svojí činností způsobuje, a jakým způsobem zohledňuje názory a potřeby dotčených komunit. Standard požaduje i zveřejnění informací o opatřeních, které podnik přijal k minimalizaci dopadů na dotčené komunity, snižování rizik a využívání příležitostí. V neposlední řadě musí podnik uvést, jaké cíle, týkající se zmírnění významných negativních dopadů, podpory pozitivních dopadů a řízení klíčových rizik a příležitostí, byly v podniku stanoveny (EFRAG, 2022). Pro lepší přehlednost jsou výše zmíněné požadavky uvedeny v tabulce č. 8.

S3: Dotčené komunity	
Řízení dopadů, rizik a příležitostí	Metriky a cíle
S3-1 Politiky týkající se dotčených komunit	S3-5 Cíle týkající se řízení významných negativních dopadů, podpory pozitivních dopadů a řízení významných rizik a příležitostí
S3-2 Procesy zapojení dotčených komunit do diskuse o dopadech	
S3-3 Procesy pro nápravu negativních dopadů	
S3-4 Přijímání opatření týkající se materiálních dopadů na dotčené komunity a přístupy ke zmírňování rizik	

Tabulka 8: Přehled tematických požadavků standardu ESRS S3 (vlastní zpracování dle EFRAG, 2022)

S4: Koncoví zákazníci a spotřebitelé

Podniky mají v této oblasti povinnost zveřejnit informace o:

- provedené analýze dvojí významnosti
- stanovených politikách, akčních plánech a cílech
- kvalitativních informacích

ESRS S4 ukládá povinnost zveřejňovat informace o identifikovaných dopadech, rizicích a příležitostech. Dále musí definovat stanovené politiky týkající se řízení významných dopadů produktů anebo služeb na spotřebitele a koncové uživatele, stejně jako související významná rizika a příležitosti. Podnik je povinen poskytnout informace o procesech, skrze které komunikuje se spotřebiteli a koncovými uživateli, a to jak o dopadech firemní entity, tak i o procesech zaměřených na snižování negativních dopadů. Rovněž by měl specifikovat kanály, které mají jeho spotřebitelé a koncoví uživatelé k dispozici pro komunikaci o relevantních tématech a pro vyjadřování svých potřeb a obav (CSRD, 2023). Podnik musí také uvést, jaké cíle stanovil pro zmírnění významných negativních dopadů, podpory pozitivních dopadů a řízení klíčových rizik a příležitostí. Podnik musí objasnit, jaká opatření plánuje přijmout nebo již přijal k zabránění, zmírnění nebo odstranění významných negativních dopadů na spotřebitele a koncové uživatele. Na závěr musí vysvětlit, jak hodnotí účinnost těchto opatření při dosahování zamýšlených výsledků (EFRAG, 2022). Přehled požadavků je zobrazen níže v tabulce č. 9.

S4: Koncoví zákazníci a spotřebitelé	
Řízení dopadů, rizik a příležitostí	Metriky a cíle
S4-1 Politiky týkající se spotřebitelů a koncových uživatelů	S4-5 Cíle týkající se řízení významných negativních dopadů, podpory pozitivních dopadů a řízení významných rizik a příležitostí
S4-2 Procesy zapojení spotřebitelů a koncových uživatelů do diskuse o dopadech	
S4-3 Procesy pro nápravu negativních dopadů a způsoby, jakými mohou spotřebitelé a koncoví uživatelé vznášet případné obavy	
S4-4 Opatření týkající se materiálních dopadů na spotřebitele a koncové uživatele a přístupy ke zmírňování rizik	

Tabulka 9: Přehled tematických požadavků standardu ESRS S4 (vlastní zpracování dle EFRAG, 2022)

2.3 Požadavky pilíře správy a řízení

Posledním prvkem ESG reportingu je pilíř Governance, který se zaměřuje na správu a řízení v podniku. Přestože několik zdrojů poukazuje na to, že tomuto pilíři není věnována taková pozornost, ve srovnání s environmentální a sociální dimenzí a jejich riziky, je nezbytné si uvědomit, že pochopení rizik a příležitostí spojených s řízením a správou při manažerském rozhodování hraje klíčovou roli (Tarmuji, Maelah a kol., 2016). Nedostatečné praktiky firemní správy mohou mít vážné důsledky v podobě významných finančních škod či poškození reputace podniku, a proto by mělo být na tento pilíř pohlíženo jako na základní kámen celého ESG konceptu. Směrnice CSRD a související standardy nefinančního reportingu by měly být jedněmi z nástrojů, které pomohou obdobným situacím předcházet (CSRD, 2023).

Správné postupy správy a řízení podniků jsou zásadní pro zajištění toho, že podniky náležitě řídí svá environmentální a sociální rizika. Zpráva „Who Cares Wins“ vydaná organizací United Nations Global Compact (2004) upozorňuje na následující skutečnost: *„Řádné firemní řízení a systémy řízení rizik jsou klíčovými předpoklady pro úspěšné provádění politik a opatření k řešení environmentálních a sociálních výzev. Proto jsme si vybrali používat termín "environmentální, sociální a správní otázky" v celé této zprávě jako způsob zdůraznění skutečnosti, že tyto tři oblasti jsou úzce propojeny.“*

Firemní správa a řízení jsou klíčové pro úspěšné začlenění environmentálních a sociálních aspektů do podnikové strategie a pro dosažení udržitelného a odpovědného obchodního prostředí. Poskytují nezbytný rámec pro strategická rozhodnutí a efektivní plánování, implementaci a monitorování sociálních a environmentálních aktivit podniku v souladu s principy ESG. Tímto způsobem garantují dodržování etických standardů, podporují dlouhodobou tvorbu hodnoty pro všechny zúčastněné strany a přinášejí viditelný pozitivní dopad na životní prostředí (O'Hare, 2022).

Důležitým aspektem správy je skutečnost, že většina firem je s tímto pilířem již ze své podstaty obeznámena, což představuje značnou výhodu při zavádění rozsáhlejšího ESG rámce. Zatímco otázky týkající se environmentálního výkaznictví a sociálních vztahů mohou být pro podniky novou zkušeností bez předchozích znalostí a dovedností, problémy týkající se správy a řízení jsou úzce provázány se stávajícími funkcemi dodržování předpisů, jako jsou právní záležitosti, interní audit nebo lidské zdroje.

Tento pilíř odkazuje na různé faktory rozhodování, od formování strategické politiky po rozdělování práv a povinností mezi různými aktéry v korporacích, včetně představenstva,

manažerů, akcionářů a dalších zainteresovaných stran (Chen, 2021). Prvek Governance tak přímo ovlivňuje každodenní praktiky firemního řízení, zahrnující dodržování podnikových hodnot, účast v odpovědném lobbingu a zajištění přesnosti a transparentnosti zpráv (Seborský, 2022). Mezi nástrahy, kterým se podniky v rámci tohoto pilíře musí vyhnout, patří neadekvátní dohled nad řízením, konflikty zájmů, nedostatečná transparentnost a neetické chování v rámci lobbingu aj. V souvislosti s narůstající regulací je pro podniky kritické vyhnout se těmto rizikům prostřednictvím pečlivě navržené strategie řízení (S&P Global, 2020). To nejen minimalizuje rizika, ale také posiluje důvěru investorů a klade základy pro vytvoření úspěšného rámce ESG.

Podle různých autorů se tento pilíř zaměřuje na interní řízení a procesy rozhodování podniku, včetně struktury správní rady, odměňování top managementu, firemní politiky, podnikatelské etiky a chování, práv akcionářů a transparentnosti ve finančním hlášení (Becchetti a kol., 2022; Chan a Hsieh, 2022; Bulyga a Safonova, 2022). Tyto faktory nejen přispívají k lepším rozhodovacím procesům a řízení rizik (Bernile a kol., 2018), ale rovněž zvyšují finanční výkonnost firmy a posilují její pověst, vztahy a společenskou důvěru (Dong a kol., 2023). Světové ekonomické fórum (2022) uvádí seznam témat, která by měla být zahrnuta v rámci pilíře Governance a rozšiřuje výše uvedené oblasti o následující: daňová strategie, politická odpovědnost, spravedlivé konkurenční postupy, řízení rizik a krizové řízení, přidělování zdrojů, protikorupční opatření a řízení hodnotového řetězce.

Pro oblast správy a řízení je stanoven standard **ESRS G1: Obchodní chování**, který požaduje zveřejňování informací týkajících se etického a transparentního chování podniku v rámci ESG reportu (CSRD, 2023). Požadavky jsou rozděleny do následujících oblastí:

- Firemní kultura a zásady obchodního chování
- Řízení vztahů s dodavateli
- Prevence a odhalování korupce a úplatkářství
- Potvrzené případy korupce a úplatkářství
- Politický vliv a lobbing
- Platební postupy

Při zveřejňování informací v oblasti obchodního chování by měl podnik pokrýt následující aspekty:

- roli správních, řídicích a dozorčích orgánů v souvislosti s obchodním chováním
- odbornost správních, řídicích a dozorčích orgánů v otázkách obchodního chování

Dále musí podnik předložit informace o tom, jak se vedení podniku podílí na formování, monitorování, podpoře a hodnocení kultury podniku (CSRD, 2023). Zároveň je nezbytné poskytnout představu o schopnosti podniku zmírňovat negativní dopady, maximalizovat pozitivní dopady související s obchodním chováním a monitorovat a řídit související rizika (EFRAG, 2022). Řízení vztahů s dodavateli je rovněž nedílnou součástí reportingu. Podnik musí poskytovat informace o tom, jak řídí své vztahy se svými dodavateli a jaké dopady má na svůj dodavatelský řetězec (CSRD, 2023). Podnik je dále povinen sdílet informace o systému prevence, detekce, vyšetřování a reakce na obvinění nebo incidenty spojené s korupcí či úplatkářstvím. Tyto údaje by měly zahrnovat přehled postupů navržených k prevenci, detekci a řešení obvinění. Podnik musí zveřejňovat informace o potvrzených případech korupce a úplatkářství, včetně počtu a charakteru těchto případů, odsouzených osob, soudních sporů a výsledků disciplinárních opatření vůči zaměstnancům a ukončení smluv kvůli porušení předpisů (CSRD, 2023). Podnik je povinen uvést informace o své politické angažovanosti, včetně lobbování. Zveřejňované informace zahrnují osoby ve výkonných orgánech zodpovědné za dohled nad těmito aktivitami, finanční a materiální příspěvky politickým subjektům, hlavní oblasti lobbování a postojů podniku k nim. Podnik je povinen informovat o svých platebních postupech, zejména o opožděných platbách. Zveřejňované informace zahrnují průměrnou dobu úhrady faktur, standardní platební lhůty s rozdělením podle kategorií dodavatelů a procentuální podíl plateb v těchto lhůtách (CSRD, 2023). Pro přehlednost jsou jednotlivé zobrazeny v tabulce č. 10.

G1: Obchodní chování	
Řízení dopadů, rizik a příležitostí	Metriky a cíle
G1-1 Firemní kultura a zásady obchodního chování	G1-4 Potvrzené případy korupce nebo úplatkářství
G1-2 Řízení vztahů s dodavateli	G1-5 Politický vliv a lobbying
G1-3 Prevence a odhalování korupce/úplatkářství	G1-6 Platební praktiky

Tabulka 10: Přehled tematických požadavků standardu ESRS G1 (vlastní zpracování dle EFRAG, 2022)

Standardy ESRS stanovují jednotný formát pro prezentaci ESG reportů. V závěru kapitoly je nutné zmínit, že podniky musí neustále sledovat aktuální informace a případné změny v ESRS, aby byly schopny přizpůsobit se požadavkům na vykazované informace.

Detailní specifikace požadavků ESG reportingu umožňuje hlubší pochopení významu a potřeb informací souvisejících s jednotlivými pilíři ESG reportingu. Na základě výčtu obecných přístupů, formulace politik, plánů a stanovení cílů je možné definovat klíčové prvky ESG reportingu a také lépe porozumět rozmanitosti a komplexnosti nefinančního reportingu v podniku. Pouze multidimenzionální a holistický přístup při sestavování ESG reportingu může zajistit cenné informace k posouzení a hodnocení výkonnosti podniku v kontextu udržitelnosti a odpovědnosti vůči životnímu prostředí, společnosti, správě a řízení.

3 Příprava ESG reportingu

Jak bylo již v předchozích kapitolách zmíněno, ESG reporting je zásadním nástrojem umožňujícím investorům a dalším zúčastněným stranám získat detailní pohled na současné aktivity a dlouhodobé plány podniku v oblasti environmentální, sociální a při řízení a správě. Tyto zprávy nejen poskytují klíčové informace o výkonu podniku v těchto oblastech, ale také budují důvěru a transparentnost vůči externím zúčastněným stranám. Proces tvorby ESG reportů je komplexní a vyžaduje systematickou přípravu a strategické plánování. Za zásadní faktor úspěšného reportingu je možné považovat využití jednoznačné a konzistentní metodologie, která umožní pokrýt všechny podstatné a různorodé aspekty této problematiky. Dynamika jednotlivých fází procesu tvorby reportingu může být ovlivněna volbou přístupu, použitými nástroji a stanoveným časovým horizontem (PwC, 2023). V této souvislosti, pro naplnění cílů práce, je žádoucí poskytnout přehled jednotlivých fází procesu tvorby ESG reportu a klíčových kroků, které je třeba při přípravě ESG zprávy zvážit.

Na základě osvědčených postupů a doporučení auditorských firem (PwC, 2023; Deloitte, 2023; EY, 2023), které nabízejí firmám cenné rady ohledně správného vytvoření nefinančního reportingu, je možné identifikovat následující postup tvorby ESG reportu: definování rozsahu a časového období, identifikace významných ESG témat, tvorba ESG strategie a stanovení cílů, nastavení klíčových indikátorů, sběr relevantních dat, sestavení ESG zprávy, výběr vhodného formátu a zajištění dostupnosti ESG zprávy a nezávislé ověření informací ESG zprávy.

Definování rozsahu a časového období ESG zprávy

Proces tvorby ESG reportu začíná definováním rozsahu a časového období, které bude ESG zpráva pokrývat. V případě, že má podnik povinnost dodržovat určité standardy, je nezbytné, aby vytvořil ESG report s odpovídajícím rozsahem dat, který odpovídá tomu, co je obsaženo ve finančním výkaznictví (Flagship, 2023). Důležité je také, aby data a informace prezentované v ESG reportu byly v souladu s fiskálním rokem podniku. Při definování rozsahu zprávy musí podnik zohlednit různé charakteristiky organizace, včetně velikosti, umístění, obchodní aktivity a také včlenění celého hodnotového řetězce, což umožní poskytnout komplexní přehled o udržitelnosti. Současně je klíčové stanovit časové období pro ESG zprávy, které se musí shodovat s finančními výkazy, aby tak byla zajištěna konzistence a srovnatelnost údajů (Deloitte, 2023).

Identifikace významných ESG témat

Jeden ze zásadních kroků, které je potřeba provést, spočívá v identifikaci významných ESG témat, kterými se chce podnik zabývat (Calabres a kol., 2019). Stanovení těchto témat vychází z analýzy dopadů, příležitostí a rizik, obvykle označované jako tzv. dvojí materialita či významnost. EU Taxonomie (2020) a Směrnice o zpravodajství o klimatických informacích (2019) potvrzují dvojí materialitu jako základ pro komplexní zveřejňování nefinančních informací. Podniky, které spadají pod směrnici CSRD, mají povinnost provést tuto analýzu, jejíž popis a návod lze nalézt v rámci standardu ESRS 1. Tento standardizovaný proces pomáhá firmám určit, které otázky udržitelnosti jsou pro ně podstatné, a tudíž by měly být zahrnuty do jejich ESG zpráv.

Při provádění dvojího posouzení významnosti dle CSRD, musí podniky zohlednit finanční a dopadovou významnost (Deloitte, 2023). Finanční významnost se týká toho, jak udržitelnost ovlivňuje financování podniku, zatímco dopadová významnost zkoumá, jakým způsobem podnik ovlivňuje své okolí.

Standardy ESRS poskytují strukturovaný postup pro provedení analýzy jak z hlediska finanční významnosti i z hlediska významnosti dopadu. Pro efektivní provedení je klíčové, aby firma nejprve identifikovala své obchodní činnosti, obchodní vztahy i všechny zainteresované strany, což jí umožní zaměřit se na poskytování relevantních informací (Romero a kol., 2018). To zahrnuje pochopení hodnot a významu ESG ze strany vedení podniku, významnou podporu k vytvoření ESG strategie a kultury a nalezení společného jazyka pro komunikaci napříč celou organizací. Důležité je si uvědomit, že komunikace se stakeholdery hraje klíčovou roli v procesu posuzování důležitosti. Prostřednictvím interakce se stakeholdery získávají podniky povědomí o jejich obavách a prioritách, což je nezbytné pro identifikaci nejdůležitějších otázek udržitelnosti pro reportování (Storero a Barychev, 2022).

Ve druhé části analýzy by měl podnik identifikovat potenciální a skutečné, ať již pozitivní, tak i negativní dopady, které způsobuje, anebo by mohl v budoucnu způsobit komunitám a životnímu prostředí. Tato identifikace by měla být prováděna prostřednictvím due diligence³ a měla by zahrnovat stanoviska dotčených stakeholderů a možných odborníků na danou problematiku (EFRAG, 2022).

---

³ Due diligence je důkladný proces zkoumání a analýzy, který se zaměřuje na získání potřebných informací pro investiční rozhodnutí, včetně právních, finančních, environmentálních a dalších informací.

Firma by měla posoudit všechny relevantní dopady na dříve zvolená ESG témata, a následně by měla tyto dopady zhodnotit z hlediska jejich závažnosti, rozsahu a neodčinitelnosti. Firma by měla doplnit veškeré specifické informace, které během analýzy dvojí významnosti pro podnik vyvstanou a které nejsou obsaženy v ESRS. Každé identifikované významné téma by měla firma posoudit i z hlediska finanční významnosti, zejména s ohledem na to, zda představuje pro firmu riziko či příležitost. Nakonec by mělo být zjištěno, jaký finanční vliv představuje každé identifikované téma na podnik (Papafloratos a kol., 2023).

Tvorba ESG strategie a stanovení cílů

Pokud podnik způsobuje, nebo v budoucnu může způsobit dopad do některých ESG oblastí, měl by podniknout opatření k zabránění negativního a podpoře či prohloubení pozitivního dopadu a zvolit vhodnou strategii udržitelnosti pro každé identifikované ESG téma. Úspěšná ESG strategie musí být součástí dlouhodobé strategie organizace a musí být v souladu s misí a kulturními hodnotami podniku. Při její formulaci by si měly podniky stanovit jasné, měřitelné a časově omezené cíle a zajistit jejich soulad s celkovými firemními cíli (Beusch a kol., 2022).

Mezi cíle v environmentální oblasti může patřit například snížení celkových emisí uhlíku, množství odpadu či spotřeby vody. Pro dosažení stanovených cílů může podnik investovat do inovativních technologií, které zlepšují energetickou efektivitu ve výrobních procesech. Tímto způsobem podnik snižuje nejen svoji uhlíkovou stopu, ale zároveň zvyšuje energetickou efektivitu, což může vést k úspoře nákladů a zlepšení konkurenceschopnosti (Nassos a kol., 2020). Sociální cíle mohou zahrnovat odstranění mzdových rozdílů, lepší zaměstnanecké výhody a pracovní podmínky a bezpečnější pracovní prostředí (Evropská komise, 2023). To může mít pozitivní dopad na spokojenost zaměstnanců a jejich produktivitu. Mezi cíle v oblasti správy a řízení patří transparentnost struktury představenstva, rozhodování a diverzita. Tímto způsobem se posiluje důvěra akcionářů, zaměstnanců a dalších zainteresovaných stran a zlepšuje se pověst firmy jakožto spolehlivého a odpovědného partnera (Porter a kol., 2006).

V rámci tohoto kroku by měly být stanoveny a zveřejněny politiky a akční plány pro řízení rizik, příležitostí a eliminaci dopadů na udržitelnost. Standardy ESRS vyžadují, aby politiky obsahovaly obecné cíle, rozsah činností a hodnotového řetězce, a pokud je to relevantní, dotčené zúčastněné strany. Akční plány by měly specifikovat klíčové kroky provedené v minulém období a plánované kroky do budoucnosti (Frank Bold Advisory a Deloitte, 2023).

Nastavení klíčových indikátorů

Následuje definování klíčových ukazatelů výkonnosti (dále KPI), které umožňují podniku měřit výsledky směrem k udržitelnosti a sledovat jeho pokrok. Předtím, než se podnik rozhodne stanovit odpovídající KPI, je důležité porozumět tomu, jak je nejlépe využít a integrovat do systému řízení, a jak mohou pomoci a podporovat nefinanční výkonnost (Kruse a Lundgergh, 2010). Začleněním udržitelných KPI do podnikových procesů získávají firmy komplexní pochopení toho, jak efektivně jsou naplánovány a zejména naplňovány podnikové cíle v oblasti udržitelnosti (Kocmanová a kol., 2012). Je zásadní identifikovat všechny relevantní ukazatele, které by měla firma zahrnout do svého reportingu, a to s ohledem na legislativu, standardy, stakeholdery a vymezené cíle v oblasti udržitelnosti, stanovené jako součást strategického plánu (KMPG, 2020). Pro investory jsou tyto KPI nedílnou součástí porozumění ESG dopadu firem, do kterých investují nebo o investici uvažují.

Každý KPI by měl být relevantní, přesný a spolehlivý při hodnocení výkonu investičního subjektu v dané oblasti. Relevancí je myšleno, že příslušný KPI přímo nebo co možná nejlépe odráží zamýšlený ESG dopad. Přesnost je definována na základě přesných metodik měření a procesů sběru dat a spolehlivost vyjadřuje pravidelný a konzistentní sběr dat a postupy pro hlášení, aby bylo možné provádět smysluplná porovnání a analýzu trendů (EFFAS, 2009).

Využitím KPI lze sledovat a hodnotit vybranou oblast podniku a identifikovat oblasti, ve kterých je možné provádět úsporná či nápravná opatření, implementovat inovativní technologie s cílem snížit negativní dopady, podpořit pozitivní a zlepšit udržitelnost podnikání z hlediska environmentálních, sociálních a ekonomických aspektů (Beusch a kol., 2022).

Sběr dat

Pokud má firma stanoveno, jakým tématům se chce věnovat, je klíčové zabezpečit sběr relevantních dat. Správná data umožňují organizaci sledovat aktuální stav a identifikovat příležitosti ke zlepšení. Naopak, nedostatečně provedený sběr dat může vést k nemožnosti poskytnout relevantní informace nebo dokonce k uveřejnění chybných údajů. Sběr dat je často časově náročným a nákladným krokem v procesu reportování, neboť získávání dat z různých systémů, jako například personálních, nákupních, zákaznických apod. vyžaduje mnoho práce s daty, která často obsahují nekonzistence. Proto je důležité tento proces zvažovat ve všech fázích reportování o udržitelnosti (Storero a Barychev, 2022). Před provedením sběru dat by podnik měl:

- definovat rozsah reportování;

- určit časový rámec sběru dat;
- stanovit vlastníky dat⁴ a zdroje dat;
- vzdělat vlastníky dat o požadavcích na informace;
- vybrat vhodná řešení pro sběr, agregaci, analýzu a čištění dat;
- zřídit kontrolní proces k ověření a kontrole kvality dat.

Pro zavedení procesu sběru dat lze využít různé metody automatizace získávání, zpracování a předávání dat v rámci ESG reportingu. Integrace softwarových systémů umožňuje automatický přenos dat mezi různými systémy, odděleními a funkcemi v podniku, usnadňuje sledování, analyzování a interpretaci dat. V současnosti při rostoucí míře digitalizace je možné využití technologií senzorů a IoT⁵ pro sběr dat o provozních procesech a prostředí v reálném čase, následný automatický přenos těchto dat do centrálního systému pro analýzu a v konečné fázi výstupy pro reportování ESG. Tato data pomáhají přenášet technologie internetu, blockchainu, cloud computingu, edge computingu, čímž může být bezpečně a transparentně vytvořen spolehlivý a důvěryhodný záznam ESG dat (Beusch a kol., 2022).

Důležité je také použití standardizovaných formátů dat a protokolů, které usnadňují automatizaci přenosu dat mezi různými systémy. Využití API⁶ a webových služeb umožňuje automatizované přenosy dat mezi interními systémy a externími platformami pro ESG reportování. Automatizace procesů výrazně zvyšuje efektivitu a přesnost celého procesu reportování. Tyto technologické nástroje spolu s jasně definovanými KPI přispívají k srozumitelnosti, přesnosti a srovnatelnosti dat v rámci ESG reportingu, což usnadňuje rozhodování stakeholderů (Deloitte, 2023).

Sestavení ESG zprávy

Investoři očekávají spolehlivé a komplexní informace o ESG, které zahrnují jak pozitivní, tak negativní výsledky výkonu. Tyto informace by měly být kompletní, konzistentní a srovnatelné, aby mohly sloužit jako podklad pro rozhodování stakeholderů. Standardy ESRS, představené v kapitole 2, uvádí strukturu "prohlášení o udržitelnosti", která poskytuje konzistentní rámec pro prezentaci informací o udržitelnosti. Tato struktura zahrnuje obecné, environmentální,

---

⁴ Vlastník dat je subjekt v organizaci, který má primární odpovědnost a kontrolu nad určitými typy dat v rámci své práce nebo oblasti působnosti. To zahrnuje odpovědnost za sběr, uchovávání, správu a ochranu dat v souladu s platnými právními předpisy a interními politikami organizace.

⁵ Internet of Things – IoT: Síť propojených zařízení, které sbírají, vyměňují a sdílí data pomocí internetu, čímž umožňují automatizaci, sledování a sběr informací v reálném čase.

⁶ Soubor definic, protokolů a nástrojů, které umožňují softwarovým aplikacím vzájemnou komunikaci a interakci, čímž usnadňuje automatizaci přenosu dat a zvyšuje efektivitu procesů.

sociální a správní sekce, které umožňují podrobné a srovnatelné informace o dopadech, metrikách a cílech udržitelnosti (Zakrisson, 2023).

Uživatelé ESG zpráv navíc ještě očekávají, že poskytované informace budou aktuální, přehledně zpracované, správně vypočítané a srovnatelné mezi firmami s podobným obchodním záměrem či mezi odvětvími, například pomocí široce uznávaných metodologií a standardů benchmarkingu. To usnadňuje přesné hodnocení a rozhodování. Zatímco podniky mají tendenci předkládat optimistický obraz, ESRS vyžadují, aby firmy ukázaly stakeholderům, že rozumí a zohledňují všechny relevantní dopady (EFRAG, 2022).

Formát a dostupnost ESG zprávy

Efektivní komunikace ESG zprávy se zúčastněnými stranami je klíčová pro získání zpětné vazby a posílení budoucích udržitelných iniciativ. K tomu je třeba vypracovat komunikační strategii, která využívá různé kanály, jako jsou webové stránky, sociální média, newslettery a akce, s cílem dostatečně informovat všechny zainteresované strany (Zakrisson, 2023).

Formát zprávy se může lišit v závislosti na míře integrace finančních a nefinančních informací. Nová pravidla směrnice CSRD vyžadují, aby podniky ve svých výročních zprávách zveřejňovaly veškeré potřebné informace o udržitelnosti v samostatné sekci řízení. Přesto je vhodné, aby firmy sjednotily své zpravodajství do jedné integrované zprávy, což zajistí splnění předpisů a zároveň bude přehledné pro další zainteresované strany. Důležité je, aby podniky dodržovaly směrnice CSRD a ESMA (European Securities and Markets Authority), a byla tak zajištěna kvalita a srovnatelnost informací mezi podniky (Frank Bold Advisory a Deloitte, 2023).

Zpráva by měla být snadno dostupná na webových stránkách firmy a prostřednictvím dalších kanálů dle preference dotčených zainteresovaných stran (Zakrisson, 2023). Směrnice CSRD zatím nevyžaduje, aby podniky připravovaly ESG reporty v digitálním formátu, ale očekává se, že se tento přístup změní a firmy budou povinny připravit nefinanční zprávy v elektronickém formátu ESEF (European Single Electronic Format). ESEF je navržen tak, aby usnadnil sběr, analýzu a porovnání informací o udržitelnosti mezi různými podniky a sektory. Tento formát má podporovat transparentnost a spolehlivost informací o udržitelnosti, což může pomoci investorům, spotřebitelům a dalším zúčastněným stranám při rozhodování a hodnocení výkonnosti podniků z hlediska udržitelnosti (CSRD, 2023).

Nezávislé ověření informací v ESG zprávě

Vzhledem k narůstající potřebě transparentnosti a odpovědnosti je nezávislé ověření ESG reportu nezbytným krokem k budování důvěry a spolehlivosti jak mezi investory, tak mezi dalšími stakeholdery podniku. Podle požadavku CSRD na zajištění spolehlivosti a důvěryhodnosti prezentovaných informací by měly ověření provádět externí auditoři, kteří jsou již zkušení v auditování finančních výkazů nebo odborníci v oblasti udržitelnosti, kteří rozumí požadavkům na reporting. Nezávislé ověření informací bude pro podniky podléhající CSRD povinné již v prvním vykazovacím období (CSRD, 2023).

Během nezávislého ověření ESG reportu je důležité zaručit konzistenci a spolehlivost informací, čehož je možné dosáhnout pomocí standardních metodik, jako je Mezinárodní standard o zajišťovacích závazcích (ISAE) 3000. Cílem nezávislého ověření je zajistit, že informace v ESG reportu jsou relevantní, přesné a srovnatelné mezi podniky (Frank Bold Advisory a Deloitte, 2023).

Kapitola se věnuje procesu sestavení ESG reportu a detailně popisuje klíčové kroky, nezbytné pro dosažení úspěšného výsledku, a to od stanovení strategie přes identifikaci klíčových ukazatelů, sběr dat až po samotné sestavení reportu a jeho nezávislé ověření. Prvotní nastavení jednotné strategie a zvážení případných dopadů na životní prostředí a společnost snižuje rizika greenwashingu, a především umožňuje soustředit úsilí podniku tam, kde to má smysl. Při tvorbě ESG reportu je důležité zohlednit zainteresované strany, které hrají klíčovou roli v celém procesu. Pouze prostřednictvím komunikace a spolupráce se všemi zainteresovanými stranami může být dosaženo udržitelného rozvoje a dlouhodobého úspěchu podniku. Zároveň je třeba zdůraznit, že ESG report není pouhým dokumentem, ale nástrojem pro zlepšení výkonnosti, snižování rizik a budování důvěry v podnik. ESG tak představuje kontinuální proces, který organizace využívají k identifikaci různých oblastí pro neustálé zlepšování svého výkonu a odpovědnosti.

4 Specifika ESG pro chemický průmysl

Průmysl v České republice představuje zhruba 35 % českého hospodářství a chemický průmysl patří mezi tři nejvýznamnější průmyslové sektory. Jedná se o jedno z největších odvětví, které je však charakterizováno vysokou energetickou náročností a závislostí na uhlovodíkových surovinách. Tento průmysl využívá suroviny jako jsou fosilní paliva, minerály a chemické sloučeniny k vytváření různých chemických produktů a materiálů, které jsou následně použity v různých průmyslových aplikacích pro výrobu spotřebních výrobků (Tylec, 2022).

Chemický průmysl je v České republice zodpovědný asi za 15 % konečné spotřeby energie v celém průmyslovém sektoru, což vede k vysoké spotřebě fosilních paliv. Současně je výroba chemikálií charakterizována vysokým emisním faktorem. Podle Evropské komise (2023) je chemický průmysl třetím největším producentem oxidu uhličitého v Evropské unii.

Podniky chemického průmyslu výrazně ovlivňují životní prostředí i společnost, a často tak čelí kritice ohledně své udržitelné odpovědnosti (Walker a Wan, 2012). Tento vliv je především způsobený využíváním přírodních zdrojů, emisemi a znečištěním chemikáliemi. Globální průmysl tak čelí rostoucímu tlaku přijmout udržitelné postupy a vypořádat se s významnými ESG výzvami po celém průmyslovém hodnotovém řetězci (Papafloratos a kol., 2023). V kontextu chemického průmyslu to znamená implementaci postupů, které minimalizují environmentální dopady, podporují společenskou odpovědnost a dodržují etické standardy správy, neboť úspěšné výkony v oblasti ESG jsou klíčem k jejich dlouhodobému provozu, udržení tržního podílu a vytváření stabilních výnosů pro akcionáře.

Aby se podniky úspěšně vypořádaly s touto výzvou, musí investovat do výzkumu a vývoje, hledat inovativní řešení a využívat ekologicky šetrné technologie. Důležité je také vyvíjet čistší výrobní procesy a využívat alternativní zdroje energie, aby bylo dosaženo udržitelného výrobního cyklu. Klíčovou roli hraje také zodpovědné využívání zdrojů a transparentní komunikace o postupu při snižování negativních dopadů na životní prostředí (Tutko, 2023).

Chemické výrobní procesy mohou ohrozit nejen zdraví a bezpečnost pracovníků a ovlivnit tak firemní výkon, ale mohou mít i dopad na okolní zúčastněné strany, jako jsou obyvatelé nebo zákazníci (Jabouley, 2023). Z toho důvodu je pro chemické firmy zásadní věnovat se i sociálním otázkám, a přijmout tak opatření k minimalizaci rizik a k ochraně zdraví a bezpečnosti všech zúčastněných stran. V souvislosti s doposud uvedenými specifiky a fakty se následující podkapitoly věnují identifikaci a bližšímu zmapování nejrelevantnějších ESG témat pro chemický průmysl.

Evropská komise, společně se zeměmi EU, zainteresovanými stranami chemického průmyslu, nevládními organizacemi a dalšími zainteresovanými stranami, vytvořila akční plán s názvem „Tranziční plán pro chemický průmysl“, který identifikuje opatření a podmínky potřebné k dosažení tzv. zeleného a digitálního přechodu a zlepšení odolnosti chemického průmyslu v souladu s aktualizovanou průmyslovou strategií EU (Evropská komise, 2023).

Na základě provedené rešerše (Scope Ratings, 2023; Beloff a kol., 2005; Deloitte, 2023; Wolf a kol., 2022 a dalších) by se chemické podniky měly zaměřit na klíčové oblasti ESG, které mohou být posuzovány při hodnocení jejich udržitelnosti, a mohou tak ovlivnit i jejich úvěrové hodnocení. Jedná se o následující specifické oblasti, které jsou v souladu s Tranzičním plánem pro chemický průmysl:

- emise skleníkových plynů;
- obnovitelné zdroje;
- energetická účinnost;
- znečištění vzduchu, vody a půdy;
- efektivita zdrojů, inovace a oběhové hospodářství;
- zdraví a bezpečnost pracovníků;
- preference koncových uživatelů a zákazníků.

Emise skleníkových plynů, obnovitelné zdroje a energetická účinnost

Chemický průmysl je celosvětově zodpovědný za asi 5–6 % celkových globálních emisí. Procesy předcházející dodavatelskému řetězci, zejména výroba amoniaku, olefinů a methanolu, jsou nejnáročnější na emise (Vörös, 2022). Scénář čistých nulových emisí do roku 2050 předpokládá výrazné snížení emisí oxidu uhličitého z primární chemické výroby. Podle Tranzičního plánu pro chemický průmysl musí podniky snížit dopad výroby na emise skleníkových plynů přechodem na dodávky nízkouhlíkové energie, ale také další optimalizací a rozvojem nových výrobních procesů (Evropská komise, 2023).

Celkové emise v chemickém průmyslu činí podle evropské kreditní ratingové agentury Scope Ratings (2023) 17 % ve smyslu přímých výrobních procesů (Scope 1), 6,6 % z nepřímého energetického využití (Scope 2) a zbytek tvoří převážně emise vznikající v hodnotovém řetězci (Scope 3). Primární chemická výroba představuje asi dvě třetiny všech přímých emisí CO₂ z celého průmyslu (Ritchie a kol., 2019). Zhruba čtvrtina je generována chemickými reakcemi materiálů, které se vyrábějí. Amoniak je hlavním zdrojem těchto emisí, následovaný chemikáliemi s vysokým obsahem uhlíku, jako jsou ethylen, propylen a methanol. Výroba

základních produktů má nicméně vyšší uhlíkovou stopu ve srovnání se specializovanými chemikáliemi. Snížení emisí v těchto procesech závisí na větší materiálové účinnosti, jako například na efektivnějším využívání živin v případě amoniakových hnojiv a lepším recyklování v primární výrobě (Chen a Reniers, 2020).

Přechod k obnovitelným zdrojům energie je důležitým krokem směrem k dekarbonizaci chemického průmyslu, nicméně není jediným opatřením k redukci emisí výrobního procesu. Kromě toho je nutné věnovat pozornost energetické účinnosti. Zlepšení energetické účinnosti a snížení spotřeby energie při výrobních operacích přináší další možnost omezení emisí Scope 1 a 2 (Pierrel, 2023). Nové cíle EU představují snížení konečné spotřeby energie nejméně o 40 % a spotřeby primární energie o 42,5 % (Evropský parlament, 2023). Chemický průmysl má potenciál zvýšit svou energetickou účinnost prostřednictvím několika hlavních iniciativ, mezi které patří například optimalizace stávajících výrobních procesů, komercializace nových technologií, recyklace odpadů a vývoj produktů s menší spotřebou energie (Vooradi a kol., 2019).

Huang a kol. (2021) zdůrazňují potenciál biomasy jako alternativního prostředku pro snížení emisí skleníkových plynů v chemickém průmyslu. Přechod k využívání energie z biomasy namísto spalování fosilních paliv je klíčovým krokem k ústupu od klimatických změn, avšak pod podmínkou, že se biomasa získává udržitelným a efektivním způsobem. Očekává se, že bioenergetika by mohla v roce 2050 pokrýt od jedné desetiny až po jednu třetinu celosvětové spotřeby energie.

Nad rámec emisí Scope 1 a 2 je důležité zkoumat také emise Scope 3, které vycházejí z hodnotového řetězce včetně dodavatelů surovin a koncových uživatelů. Nicméně výpočet emisí rozsahu 3 není snadný úkol, vzhledem k široké škále mezi výrobními produkty a mnoha vrstvitému zásobovacímu řetězci (Rajeev a kol., 2019). Kromě toho, CO₂ není jediným skleníkovým plynem emitovaným v rámci hodnotového řetězce, další emise představují metan či oxidy dusíku, vznikající převážně z přepravy surovin. Snížení těchto emisí vyžaduje spolupráci se zúčastněnými stranami a hledání nových řešení, která zahrnují například diverzifikaci zdrojů energie a inovace v procesech výroby a distribuce (Scope Ratings, 2023).

Znečištění vzduchu, vody a půdy

Chemické znečišťující látky ve vodě, půdě anebo vzduchu, generované výrobním procesem nebo biologicky nerozložitelnými plastovými odpady, mohou způsobit velké škody na

přírodních ekosystémech a lidském zdraví a současně jsou zodpovědné za ztrátu biodiverzity (Beloff a kol., 2005).

Chemický průmysl hlásí největší množství úniků toxických chemikálií do vzduchu, jako je amoniak, methanol a kyselina sírová. Znečištění ovzduší nejen kontaminuje ekosystém, ale je také hlavní příčinou nemocí a předčasného úmrtí na světě. Lidské zdraví a ekosystémy mohou být také ovlivněny úniky a výlevy chemikálií do okolní půdy a vod. Konkrétně nejčastějšími kontaminanty v městských půdách jsou těžké kovy, minerální oleje a polycyklické aromatické uhlovodíky. Všechny látky jsou toxické pro rostliny i lidi a mohou proniknout skrze půdu až do podzemní vody. Napříč Evropou jsou půdy znečištěny téměř na 25 000 místech a očekává se, že číslo bude nadále růst (Jabouley, 2023).

Plastový odpad představuje klíčový faktor ztráty biodiverzity. Jeho rozklad vytváří škodlivé mikroplasty, které se distribuují do širokého spektra prostředí, včetně mořského dna, vody a půdy. Kromě toho jsou plastové výrobky často obohaceny o chemické přísady, jako jsou UV stabilizátory a barviva, která jsou aplikována během výrobního procesu. Tyto mikroplasty mohou být pak požírány malými mořskými organismy, a nakonec se mohou dostat do potravního řetězce, což může mít škodlivé účinky na živočichy včetně lidské populace (S&P Global, 2021). V rámci Tranzičního plánu pro chemický průmysl byl stanoven cíl snížit množství plastových odpadů v moři o 50 % a množství uvolňovaných mikroplastů do životního prostředí o 30 % do roku 2023 (Evropská komise, 2023).

Znečištění způsobené chemickými procesy má vliv na hodnocení udržitelnosti podniku, protože související dodatečné náklady, jako jsou soudní spory, pokuty a sanace majetku, mohou být značné. Způsobení vážného environmentálního poškození, včetně znečištění vody, vzduchu a půdy může vést k vysokým pokutám a odškodnění, které musí být vyplaceno místním vládám nebo komunitám (Scope Ratings, 2023).

Efektivita zdrojů, inovace a oběhové hospodářství

Chemicko-technologické výrobní procesy vyžadují obrovské množství ropných a plynových surovin, stejně jako energie a vody. V kontextu chemického průmyslu je kladen důraz na efektivní využívání zdrojů a životní cyklus produktů (Papafloratos a kol., 2023).

Chemický průmysl má jedinečné předpoklady k recyklaci a používání stavebních prvků k vytváření nových chemických látek a materiálů. Tyto příležitosti nejsou omezeny pouze na recyklaci, ale zahrnují také hlubší využívání obnovitelných vstupních surovin, jako je udržitelně získávaná a vyráběná biomasa, odpad a CO₂. Bezpečnost a udržitelnost chemických procesů

budou mít již od jejich návrhu zásadní význam pro zajištění cirkulace celých hodnotových řetězců chemických látek (Axon a kol., 2018). Zohlednění životního cyklu chemických látek už při jejich návrhu urychluje uvedení nových a alternativních chemických výrobků a technologií na trh, což posiluje důvěru spotřebitelů v jejich bezpečnost, environmentální a společenský přínos, a urychlí tak přechod k oběhovému hospodářství, nulovému znečištění životního prostředí a klimaticky neutrálnímu podniku (Jianchun a kol., 2011).

Firmy mají širokou škálu možností, jak podporovat oběžnou ekonomiku svého podnikání, včetně prodlužování životnosti svých produktů, šetření zdrojů během výroby, snižování odpadu a zvyšování míry recyklace (Mitra a kol., 2015).

Chemické podniky, které uplatňují principy oběhového hospodářství, mohou nejenže snížit náklady na likvidaci odpadů díky používání recyklovatelných produktů, ale také zaujmout zákazníky nabídkou udržitelnějších výrobků (García-Serna a kol., 2007). Ti jsou stále častěji ochotni zaplatit více za kvalitní a ekologicky šetrné produkty, což může přinést firmám zvýšení reputace, důvěry a následně i tržního podílu. Navíc firmy, které investují do inovací a rozšiřují své portfolio udržitelných produktů, získají konkurenční výhodu a lépe uspokojí dlouhodobé potřeby zákazníků (Lock a kol., 2015).

Zdraví a bezpečnost pracovníků

Chemický průmysl je obzvláště citlivým odvětvím, které často pracuje s toxickými, škodlivými a nebezpečnými látkami. Proto je pro většinu chemických podniků předcházení fyzickým a zdravotním nebezpečím klíčovou prioritou nejen v jejich výrobních závodech, ale i v celém procesu výroby a distribuce (Cernik, 2020). Pracovníci v tomto odvětví jsou vystaveni různým rizikům spojeným s manipulací s nebezpečnými produkty, chemickými reakcemi a provozem výrobního zařízení, a proto je důležité, aby chemické podniky neustále sledovaly a zlepšovaly bezpečnostní postupy a vybavení, aby minimalizovaly možnost nehod a zranění pracovníků (Shah, 2015).

Pro dodržování zákonů a udržení licencí firmy alokují značné zdroje na údržbu a renovace závodů. Nedodržení pravidel v oblasti zdraví a bezpečnosti má závažné důsledky, nejen z hlediska finančních pokut, ale také výpadků výroby, reputačních škod a nákladů na soudní spory a náhrady škod (Mann, 2023).

Fyzická rizika zahrnují požární nebezpečí, korozi a exploze, které mohou ohrozit zaměstnance vážným zraněním. Zdravotní rizika vznikají toxicitou konkrétních chemikálií během

výrobního procesu, ať už inhalací, požitím nebo kontaktem s kůží s potenciálně fatálními následky (Matakanye a kol., 2021).

Preference koncových uživatelů a zákazníků

Spotřebitelé se stále častěji rozhodují, kde a co nakupovat na základě toho, jak považují značky za udržitelné: ať už jde o etický původ, výrobu nebo uvádění výrobků na trh s ohledem na udržitelnost. Výzkum analytické firmy EY z roku 2021 dokazuje, že až 48 % spotřebitelů ve světě a 52 % v České republice věří, že se klimatické změny a udržitelnost silně promítají do způsobu, jak žijí a co nakupují. Za udržitelné produkty a služby jsou ochotni si i připlatit (Mediaguru, 2021).

Tato tendence odráží rostoucí důležitost udržitelných faktorů ve volbách spotřebitelů a může mít významný dopad na strategie firem v oblasti tržního chování a obchodního prostředí (McKinsey, 2019). Zákazníci při svých nákupních rozhodnutích začínají brát v úvahu faktory jako intenzita emisí, recyklovatelnost na konci životnosti a propojení s ekosystémem (Wilson, 2018). V této souvislosti se rozvoj udržitelného produktového portfolia stává klíčovým prvkem pro úspěšné chemické podniky, zejména na koncových trzích, kde je dopad emisí největší (S&P Global, 2021).

Pro dosažení těchto cílů je nezbytná aktivní spolupráce se všemi prvky v rámci dodavatelského řetězce, včetně koncových zákazníků. Podniky by měly vést dialog s dodavateli surovin a s koncovými uživateli, aby zajistily, že jejich nabídka odpovídá požadavkům na udržitelnost a přispívá k celkovému snižování emisí. Jejich cílem by mělo být uvádět na trh stále více nízkouhlíkových a bez uhlíkových produktů, což pomůže ekosystémovým partnerům přejít na řešení s nižšími emisemi a podpoří dlouhodobý růst (Deloitte, 2022).

5 Zpracování praktické části

Cílem praktické části diplomové práce je zmapovat proces ESG reportingu vybraného chemického podniku. Pro naplnění stanovených cílů byl realizován kvalitativní výzkum metodou řízeného strukturovaného rozhovoru na základě vytvořeného scénáře dotazování. Scénář dotazování byl vypracován v souladu s problematikou ESG reportingu, která je detailněji popsána v teoretické části práce. Scénář dotazování je složen z několika částí. První část scénáře se zaměřuje na přístup podniku k ESG reportingu a implementaci ESG strategie s důrazem na způsob zapojení zainteresovaných stran. Druhá část scénáře se týká procesní stránky vzniku ESG reportingu. Třetí část je věnována klíčovým ESG aktivitám v kontextu chemického průmyslu.

5.1 Představení vybraného podniku

Pro výzkum byl vybrán podnik chemického průmyslu, který se řadí do kategorie velkých průmyslových výrobních podniků, a vztahuje se na něj v blízké době povinnost vykazování ESG zpráv v souladu se směrnicí CSRD. Z důvodu neprozrazení citlivých údajů a ztráty konkurenční výhody, respektive potenciálního poškození image a reputace, si oslovený podnik vymínil právo zůstat anonymní. Výzkum byl realizován v dubnu roku 2024 osobním navštívením osloveného podniku. Dotazování trvalo necelé 3 hodiny, během kterých bylo položeno zhruba 40 otázek. Respondentem byl ředitel rozvoje technologií, jenž je v současné době odpovědnou osobou za proces přípravy ESG reportingu v podniku. Doplnující informace o ESG aktivitách byly získány ze Zprávy o udržitelnosti, publikované na webových stránkách osloveného podniku.

Oslovený podnik je součástí skupiny nadnárodního koncernu, který byl založen koncem 90. let 20. století. Struktura organizace reflektuje hierarchii vlastnictví, kde nadnárodní koncern zaujímá vrcholovou pozici a do jeho podřízenosti spadá skupina, která zahrnuje jednotlivé podniky, včetně osloveného podniku. V současnosti je koncern zastoupen ve více než 110 zemích světa s evropskou centrálou, a díky dosavadním zkušenostem a schopnostem inovovat se řadí mezi lídry střední a východní Evropy v oblasti zpracování surové ropy, výroby, distribuce a prodeje rafinérských, petrochemických a agrochemických produktů. Oslovený podnik rozvíjí svoji činnost již od 50. let 20. století a soustředí se především na výrobu petrochemických a agrochemických výrobků průmyslovým způsobem.

Přístup osloveného podniku k ESG reportingu se odvíjí od metodiky koncernu. ESG report, již vytvořený koncernem, slouží jako základ pro formulaci vlastního ESG reportingu osloveného

podniku. To znamená, že oslovený podnik přijímá a přizpůsobuje ESG strategii a politiky koncernu pro své vlastní potřeby a kontext.

5.2 Výsledky výzkumu

Nadnárodní koncern dlouhodobě formuluje svůj závazek k péči o životní prostředí a místní komunitě zejména prostřednictvím svého každodenního podnikání. Aktivně se zaměřuje na neustálé zdokonalování svých postupů a procesů, aby mohl efektivněji reagovat na výzvy spojené s implementací ESG postupů do podniku.

V roce 2021 přijal koncern novou strategii udržitelného rozvoje do roku 2030, která si klade za cíl budovat multifunkční skupinu a rozvíjet nové obchodní linie. Prostřednictvím strategie udržitelného rozvoje sleduje ambiciózní cíle Pařížské dohody, Agendy OSN 2030 a evropské Zelené dohody. Rovněž reaguje na rostoucí očekávání investorů, kteří se začínají ESG zprávami zabývat a sledují skutečný závazek organizace k cílům udržitelnosti. Během příští dekády nadnárodní koncern alokuje zhruba 7 miliard EUR na projekty udržitelnosti, přičemž více než 80 % investované částky se bude vztahovat na opatření, která pomohou snížit uhlíkovou stopu. Největší projekty budou zaměřeny na dekarbonizaci, zlepšení energetické účinnosti, rozvoj obnovitelné energie, rozšíření kapacit v oblasti biopaliv a bio materiálů, podporu recyklace a vývoje v oblasti vodíku.

Nadnárodní koncern splňuje nejvyšší mezinárodní standardy řízení a podporuje každodenní úsilí organizace o zajištění profesionálního servisu, udržení špičkové kvality, bezpečnosti, normy ochrany zdraví, klimatu a životního prostředí. Klíčové jsou pro něj zavedené systémy integrovaného řízení, které pečlivě mapují systematické činnosti, především ty, které se týkají bezpečnosti lidí a ochrany přírodního prostředí a zajistí jejich soulad se strategií celé skupiny. Oslovený podnik má vybudovaný integrovaný systém řízení, zahrnující systém managementu kvality dle ČSN EN ISO 9001, systém environmentálního managementu dle ČSN EN ISO 14001, systém managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci dle ČSN ISO 45001 a systém managementu hospodaření s energií dle ČSN EN ISO 50001. Dále je také držitelem osvědčení Responsible Care.

5.2.1 Implementace ESG strategie

Podkapitola je zpracována v souladu s otázkami z první části připraveného scénáře dotazování. Pro zjištění, jakým způsobem oslovený podnik přijal a definoval ESG strategii, jaké klíčové zainteresované strany byly zapojeny do procesu identifikace ESG témat, a zda podnik připravuje ESG reporting vlastními silami, byly položeny následující otázky.

Jaká je ESG strategie nadnárodního koncernu a jak se prolíná s ESG strategií osloveného podniku? Která hlavní témata jsou v ESG strategiích zahrnuta?

Celofiremní strategie skupiny je postavena na firemních hodnotách, které mají podpůrnou funkci při dosahování ambiciózních plánů. Jedním z klíčových faktorů úspěšného a dlouhodobě udržitelného podnikání je dodržování etických zásad v rámci každodenních činností. Oslovený podnik má zavedený etický kodex, který vychází ze základních hodnot koncernu a shrnuje hlavní zásady transparentního a etického podnikání. Nejdůležitějšími firemními hodnotami jsou Odpovědnost – Rozvoj – Lidé – Energie – Spolehlivost.

Odpovědnost

Podnik přijal pevný závazek k odpovědnému jednání, které je základním pilířem jeho firemních hodnot. Cílem je být aktivním účastníkem ve vytváření bezpečného a udržitelného prostředí pro zaměstnance, zákazníky a komunitu, ve které působí. Pro dosažení cíle se zavázal k implementaci systému prevence a řízení rizik, který je integrální součástí jeho systému kvality, bezpečnosti a ochrany životního prostředí. Tento systém pomáhá minimalizovat mimořádné události, závažné havárie a soustředí se na ochranu lidského zdraví i životního prostředí. Jako součást tohoto závazku podnik pravidelně udržuje a testuje bezpečnostní a havarijní systémy, aby zajistil jejich efektivní fungování v každé situaci. Současně dbá na plnění veškerých legislativních požadavků v oblastech bezpečnosti, ochrany zdraví a životního prostředí a také na kvalitu jeho produktů a služeb. Kromě toho se podnik zavázal k realizaci rozsáhlého programu pro nápravu starých ekologických zátěží a rozvíjet a uplatňovat kulturu podnikání v souladu s etickými standardy skupiny.

Rozvoj

Podnik pravidelně monitoruje, měří a vyhodnocuje podnikové procesy, přičemž stanovuje opatření k jejich zlepšení a neustálému zdokonalování. Kromě toho aktivně rozvíjí kulturu bezpečnosti a systematicky zvyšuje výkonnost v oblastech bezpečnosti, ochrany zdraví, životního prostředí a řízení kvality produktů a služeb. Dalším důležitým prvkem je monitorování informací ohledně postojů zákazníků a zainteresovaných stran. Na základě těchto poznatků podnik přijímá opatření odpovídající očekáváním a požadavkům, s cílem neustále zvyšovat spokojenost zákazníků. Podnik rovněž aktivně podporuje a rozvíjí inovace přispívající k udržitelnému rozvoji. Cílem je stát se udržitelnější organizací a vyvíjet takové aktivity, které budou odpovídat potřebám současného trhu a budou přispívat k udržitelnému rozvoji nejen firmy, ale i celého ekosystému, ve kterém podnik působí.

Lidé

Podnik aktivně podporuje své zaměstnance a partnery tím, že pro ně vytváří prostředí, které je bezpečné, zdravé a motivující. Jeho závazek spočívá v neustálém vzdělávání, motivaci a zvyšování povědomí ve vztahu k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví a životního prostředí, hospodaření s energií a kvality dodávaných produktů a služeb. Konkrétně se podnik zavázal vzdělávat zaměstnance o úsporách energie, nových technologiích a jejich dopadech na životní prostředí, aby je motivoval k aktivnímu zapojení do plnění cílů zavedeného systému hospodaření s energií.

Energie

Podnik se zavázal k trvalému zlepšování energetické hospodárnosti, což zahrnuje podporu nákupu energeticky úsporných produktů a služeb. Zároveň klade důraz na udržování vysoké kvality výrobků a služeb při efektivním využití surovin a materiálů, energií a dalších zdrojů. Dále aktivně spolupracuje s odborníky při naplňování cílů stanovených v rámci systémů řízení, což přispívá k neustálému zdokonalování a efektivnosti provozu podniku.

Spolehlivost

Podnik se zavázal dodávat produkty a poskytovat služby ve sjednané kvalitě, parametrech a podmínkách. Zároveň aktivně sleduje změny a dbá na udržení plynulosti svého podnikání, aby byla zajištěna spolehlivost ve všech oblastech činnosti. Dále spolupracuje s dodavateli, kteří uplatňují obdobné standardy kvality, ochrany životního prostředí, hospodaření s energií, bezpečnosti a ochrany zdraví, a pravidelně ověřuje jejich výkonnost, aby zajistil spolehlivost dodávaných výrobků a služeb.

Snížení environmentálního otisku a dopadu na klima je dlouhodobě jedním z hlavních cílů nadnárodního koncernu. Nadnárodní společnost prohlásila svůj záměr dosáhnout uhlíkové neutrality nejpozději do roku 2050. Za účelem dosažení tohoto cíle nadnárodní společnost postupně realizuje strategii střednědobého rozvoje do roku 2030, jako klíčový milník na cestě k dosažení uhlíkové emisní neutrality. Do roku 2030 se zavázala ke snížení emisí CO₂ z aktuálních rafinérských a petrochemických zařízení o 20 % a ke snížení emisí CO₂ vyprodukovaných na jednu vyrobenou megawatthodinu elektrické energie o 33 %.

Přestože jsou strategie udržitelnosti koncernu a jeho podniků úzce propojeny, mohou se oblasti transformace lišit v závislosti na konkrétním zaměření činnosti. Například pro oslovený podnik, jehož hlavním zaměřením je výroba chemikálií, není vývoj biopaliv relevantní. V souladu s přijatou strategií koncernu se oslovený podnik zavázal ke snížení 25 % přímých emisí CO₂

a úspoře 15 % celkové spotřebované energie do roku 2030 oproti výchozímu roku 2019. Hlavními pilíři transformace jsou dekarbonizace, rozvoj alternativních zdrojů energie, aplikace nejlepších dostupných technologií pro oblast velkoobjemových anorganických chemikálií a implementace principů cirkulární ekonomiky.

Jednou z priorit koncernu je rozvoj recyklačních aktivit, které vedou k efektivnímu zpracování odpadního plastu, bioodpadu a k jejich využívání při výrobě nových petrochemikálií a biopaliv. Pozornost se soustředí na recyklaci odpadního materiálu a nákladově efektivní oběhové hospodářství plastu. Cílem recyklačních aktivit je vyrábět více než 15 % petrochemické produkce z recyklovaných a obnovitelných zdrojů do roku 2030. Cílem je recyklovat až 200 tisíc tun ročně do roku 2030. Aby bylo dosaženo stanovených cílů, dochází k propojování různých metod recyklace a zlepšování spolupráce mezi městy, distributory odpadu a zpracovateli. Inovativní přístup k recyklaci plastů řeší i oslovený podnik. Jedním z klíčových směrů je rozvoj chemické a mechanické recyklace plastů, který umožňuje transformaci odpadního plastu na nové petrochemikálie. Takovýto přístup nejenže minimalizuje negativní dopad na životní prostředí spojený s plastovým odpadem, ale také snižuje závislost na primárních surovinách a podporuje udržitelnější výrobní procesy.

Pro sociální oblast přijal v roce 2022 oslovený podnik strategii, která se věnuje bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. V rámci toho je jeho hlavním cílem trvalé zdokonalování procesů v oblasti vedení, personální bezpečnosti, hodnocení rizik a analýzy nebezpečí, technické bezpečnosti, prevence požárů a bezpečné přepravy nebezpečných materiálů. Strategie osloveného podniku je podporována účastí v celorepublikovém programu Bezpečný podnik, který je vyhlášený Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Kterí stakeholderi jsou zapojeni, a jakým způsobem, do procesu identifikace klíčových ESG témat?

Nadnárodní koncern inicioval dialog s klíčovými stakeholdery, mezi něž patří zaměstnanci, zákazníci, investoři, místní komunity, neziskové organizace a subjekty dodavatelsko-odběratelského řetězce, k identifikaci hlavních ESG témat. Cílem dialogu bylo získat různé perspektivy, stanoviska a zájmy pro lepší porozumění potřebám okolí, které jsou zohledněny v ESG strategii a činnosti koncernu. Koncern komunikuje se stakeholdery prostřednictvím online dotazníku a spolupracuje s externí firmou na analýze získaných odpovědí. Oslovený podnik nemá dostatek kapacit pro hloubkový dialog s klíčovými stakeholdery, a z tohoto důvodu využívá informace poskytnuté koncernem a věnuje se již nastavené komunikaci.

Připravuje podnik ESG reporting vlastními silami nebo za pomoci externí firmy?

V souvislosti s jakými standardy a nařízeními podnik připravuje ESG reporting?

Nadnárodní koncern a skupina již publikovaly ESG reporting za rok 2022, který byl připravován v souladu se standardy GRI a cíli udržitelného rozvoje. Na vytvoření reportů spolupracoval jak koncern, tak skupina s externími firmami. Povinnost vytvoření reportingu a prezentace ESG dat se na oslovený podnik vztahuje až v roce 2025. Již nyní ale podnik zahájil přípravu a sběr dat pro vytvoření reportu v souladu se směrnicí CSRD a domluvil se na spolupráci s externí firmou, se kterou již dlouhodobě spolupracuje na výpočtu uhlíkové stopy a vytvoření environmentální deklaráce produktu.

Pokud podnik připravuje ESG reporting za pomoci externí firmy, jak probíhá spolupráce s externí firmou?

Spolupráce s externí firmou probíhá na základě rámcové smlouvy a příprava ESG reportingu za rok 2022 by měla proběhnout do konce tohoto roku. V rámci spolupráce byl vybrán balíček služeb, který zahrnuje nejen vytvoření samotného ESG reportingu, ale také již zmíněný výpočet uhlíkové stopy, zpracování analýzy dvojí významnosti dle požadavků ESRS, rozdílové analýzy a analýzy hodnotového řetězce. Důvodem spolupráce s externí firmou je komplexnost a složitost porozumění směrnice CSRD a také nedostatek kapacity uvnitř podniku v podobě personálních a finančních zdrojů, což podniku brání ve vytvoření interního týmu specializovaného na ESG problematiku.

Kdo je v rámci koncernu a osloveného podniku zodpovědný za vytváření strategie ESG?

Jelikož doposud v osloveném podniku nebyla zřízena pozice zabývající se výhradně ESG, je celá ESG problematika pokryta ze stávajících personálních kapacit. Za komunikaci s externí firmou jsou zodpovědní ředitel rozvoje technologií a vedoucí úseku životního prostředí, kteří zajišťují nezbytné podklady pro úspěšnou spolupráci. Oproti tomu je v nadnárodním koncernu již zřízeno ESG oddělení, které má na starost tvorbu strategie a celý proces přípravy ESG reportingu, včetně koordinace v rámci koncernu a skupiny.

5.2.2 Procesní stránka vzniku ESG reportingu

Podkapitola se zaměřuje na popis procesu tvorby ESG reportingu v osloveném podniku, který byl vyzkoumán prostřednictvím otázek z druhé části scénáře dotazování. Cílem druhé části scénáře bylo získat informace o způsobu provedení analýz v rámci přípravy ESG reportingu, procesu práce s ESG daty a jejich prezentaci, včetně informací o provedení nezávislého ověření výsledného ESG reportingu.

Jak bylo již zmíněno, pro přípravu ESG reportingu si podnik vybral externí konzultační firmu, která na základě poskytnutých informací provádí analýzu a následně kvalitativní šetření u vybraných pracovních skupin, specializujících se na danou problematiku v osloveném podniku. Vzhledem k tomu, že podnik neprovádí analýzy svépomocí, nebyly získány podrobné informace o způsobu jejich realizace. Nicméně byly identifikovány jednotlivé kroky spolupráce s externí firmou.

Prvním krokem spolupráce bylo poskytnutí požadovaných dokumentů externí firmě, které zahrnují kontext organizace⁷, seznam a analýzu zainteresovaných stran, organizační schéma, procesní mapu, dokumentaci procesní bezpečnosti a analýzu rizik v oblasti BOZP, analýzu rizik a aspektů v rámci systému environmentálního managementu, zprávu o přezkoumání integrovaného systému managementu vedením, včetně závěrů a doporučení pro zlepšení a inovace. V dalším kroku bude externí firma zkoumat získané informace a připraví podklady pro kvalitativní výzkum s pracovními skupinami. Tyto podklady budou obsahovat důležité a relevantní informace, které budou sloužit jako základ pro další diskuzi a zjišťování názorů a postojů pracovních skupin. V pracovních skupinách bude zastoupeno vedení podniku, manažeři pro oblast životního prostředí, vedoucí oddělení pro lidské zdroje, finance, obchod a výrobu.

Jaký je proces práce s daty souvisejícími s ESG? Jak ze získaných dat a provedených analýz podnik sestavuje ESG reporting?

Proces práce s daty souvisejícími s ESG je řízen externí firmou, která navrhuje nezbytná data pro report, určuje způsoby jejich sběru a zpracování a definuje, kde budou data ukládána. Je důležité zdůraznit, že v souladu s legislativou, jako například GDPR (General Data Protection Regulation), jsou některá data, zejména osobní údaje, chráněna právními předpisy a jsou považována za citlivá, a proto nejsou běžně dostupná. Zpracování výsledného ESG reportingu je také v režii externí firmy, která využije získaná data z provedených analýz a na základě nich report sestaví.

Jak podnik prezentuje zprávy o své výkonnosti ESG? Jakým způsobem je provedeno nezávislé ověření ESG reportingu?

V současné době se podnik zabývá otázkou prezentace ESG dat. Zatím není jednoznačně stanoveno, zda budou ESG data prezentována jako součást výroční zprávy přímo osloveného podniku, nebo budou ESG data včleněna do reportingu celého koncernu. Tato rozhodnutí jsou

---

⁷ Kombinace externích a interních aspektů, které mohou mít vliv na přístup organizace při rozvíjení a dosahování cílů.

v kompetenci koncernu, který má veškeré pravomoci a odpovědnosti v této oblasti. Co se týče způsobu nezávislého ověření ESG reportingu třetí stranou, jednou z možností je, že si oslovený podnik sám najme auditorskou firmu k ověření reportingu. Druhou možností je, že koncern zvolí auditorskou firmu pro provedení auditu ESG reportingu. Samotný koncern vydá nařízení, které bude následně určovat postup pro zajištění nezávislého ověření ESG zprávy pro konkrétní podnik v rámci skupiny. Bez ohledu na zvolenou cestu bude mít podnik připraven ESG reporting v souladu se směrnicí CSRD a ESRS standardy.

5.2.3 Klíčové ESG aktivity a jejich reporting

Podkapitola reflektuje otázky ze třetí části scénáře dotazování, jejichž cílem bylo zjistit, jaké jsou klíčové ESG aktivity osloveného podniku.

Environmentální aktivity

Podnik investuje do programu pro ochranu životního prostředí desítky milion korun ročně. Za jednu z nejdůležitějších událostí z hlediska ochrany životního prostředí, zdraví a zajištění bezpečnosti posledních let, lze považovat zahájení demolice vybraných objektů staré podnikové teplárny v roce 2022. Pro oslovený podnik platí nařízení s názvem Integrovaná prevence a omezování znečištění (International Plant Protection Convention), dle kterého je podnik povinen každých osm let přezkoumávat všechny technologie s cílem nahrazovat staré a nebezpečné provozy ohrožující životní prostředí místní komunity. V rámci toho oslovený podnik sleduje 93 látek, které jsou vypouštěny do životního prostředí a jsou vedeny v Integrovaném registru znečištění.

Provádí podnik výpočet uhlíkové stopy? Pokud ano, jaké konkrétní zdroje emisí zahrnuje do výpočtu?

Oslovený podnik od roku 2021 aktivně pracuje na výpočtu uhlíkové stopy u svých produktů. Tento proces zahrnuje nejen uhlíkovou stopu spojenou s vlastní výrobou, ale také analýzu uhlíkové stopy z dodavatelského řetězce. Cílem je identifikovat opatření, která povedou ke snížení celkové uhlíkové stopy podniku i jeho produktů. Výpočet uhlíkové stopy, dle GHG protokolu (Greenhouse Gas Protocol), je realizován ve spolupráci s externí firmou, která rovněž pro podnik provedla posouzení výrobků metodou LCA (Life Cycle Assessment) a vytvořila environmentální prohlášení o produktu (Environmental Product Declaration).

Spolupráce s externí firmou je důkazem snahy najít odbornou pomoc a využít expertízy v oblasti environmentálního managementu. Vypracované studie respektují mezinárodní normy ISO 14040, 14044 a 14025, což zajišťuje vysokou kvalitu a důvěryhodnost výsledků.

Spolupráce přináší podniku nejen technickou kvalitu výpočtu uhlíkové stopy jeho produktů, ale také strategické vedení a doporučení, jak minimalizovat environmentální dopady napříč celým podnikem.

Jaké jsou hlavní výzvy, kterým podnik čelí při snižování emisí skleníkových plynů?

Hlavní výzvou, se kterou se podnik potýká při redukcí uhlíkové stopy, je zastaralá technologická infrastruktura výrobních jednotek, které byly postaveny v 70. letech minulého století. Modernizace těchto zařízení, na úroveň odpovídající současným ekologickým standardům, je pro podnik nákladným procesem.

Jaké jsou cíle podniku pro snižování emisí skleníkových plynů v dlouhodobém horizontu?

Pro dosažení stanovených environmentálních cílů osloveného podniku byly v roce 2021 vytvořeny projekty Dekarbonizace a energetické úspory, které jsou rozděleny do dvou hlavních programových celků: technologického a energetického. V rámci technologického celku podnik investuje do inovativních projektů zaměřených na využití odpadního tepla, který má značný potenciál pro snížení emisí CO₂ a zvýšení energetické efektivity. V rámci projektu probíhá modernizace kotle na kyselině sírové a generátoru páry na oxichloraci. Současně se realizuje výroba CaCl₂ z odpadní vody, čímž dochází k efektivnímu využití zdrojů a minimalizaci odpadů. Další projekt je zaměřen na snižování spotřeby energií při zachování produktivity výrobních procesů. K tomu slouží opatření jako izolace nízkoteplotních médií, elektrifikace náhrady parních systémů, využívání membránových technologií na úpravu médií místo páry a pravidelná prověrka odvaděčů kondenzátu.

Energetický celek zahrnuje implementaci průmyslových aplikací, které podniku pomohou vyrovnat energetickou bilanci ve výrobních provozech a maximalizovat energetickou účinnost. Jedním z projektů je vybudování průmyslového energetického centra, které bude zajišťovat vysokou účinnost při produkci energie z odpadů. Tento projekt povede k výraznému snížení potřeby páry ze zemního plynu, a tím i k významnému snížení uhlíkové stopy podniku. Dalším projektem je instalace fotovoltaické elektrárny, umožňující výrobu obnovitelné energie přímo na místě a instalace vodíkového elektrolyzátoru, umožňující využití přebytků obnovitelných zdrojů energie a transformaci energie do vodíku.

Mimo již zmíněné projektové celky se podnik soustředí i na realizaci projektů týkající se infrastruktury. Jedním z těchto projektů je optimalizace výroby a rozvodů tepla. Projekt zahrnuje modernizaci stávajícího zdroje tepla a instalaci nového elektrokotle v rámci diverzifikace výroby tepla a také instalaci tepelného čerpadla, která je spojena s modernizací

ČOV. Dalším projektem je kompletní modernizace komprese technických plynů, která se týká výroby tlakového vzduchu a optimalizace chladicí stanice čpavku. Modernizace vodního hospodářství je další důležitou součástí dekarbonizačního plánu podniku. Projekt zahrnuje nadzemní rozvody alkalicky čiřené vody, membránové čištění a přípravu demi vody a optimalizaci spotřeby energie na čistírnách odpadních vod.

Skupina v posledních pěti letech udržovala emise znečišťujících látek do životního prostředí díky rozsáhlým ekologickým investicím. V případě osloveného podniku se jednalo o vybudování nové kotelny na zemní plyn, která nahradila stávající teplárnu spalující hnědé uhlí. Podnik tak ukončil provoz uhelných kotlů a výrazně snížil objem látek vypouštěných do ovzduší. Skupina vynakládá i značné investice do oblasti efektivního hospodaření s primárními zdroji surovin a energií. Ve výrobních areálech se pravidelně monitoruje spotřeba energie a úniky páry na všech zařízeních. Postupně dochází k obměně starého osvětlení za nové s nízkoenergetickou zátěží a k instalaci úspornějších zařízení. V rámci snahy o zvýšení energetické účinnosti výroby tepelné energie byl v osloveném podniku nainstalován analyzátor vlhkosti do krakovací pece.

Mimo výše zmíněných environmentálních aktivit se podnik angažuje v několika dalších projektech, které mají pozitivní dopad na místní ekosystémy. Jedním z projektů je vysazování ryb do řeky Labe, kde byla v roce 2022 vysazena téměř jedna tunu ryb. Další iniciativy zahrnují podporu hnízdění sokolů v okolí továrny a chov medonosných včel, které přispívají k biodiverzitě a ochraně životního prostředí v regionu.

Sociální aktivity

Skupina si klade za cíl naplňovat roli odpovědného firemního občana a zaměstnavatele, aktivního člena komunity a dobrého souseda. Vnímá potřeby lidí a je ochotna poskytnout pomoc. V rámci sociální oblasti se ESG strategie osloveného podniku zaměřuje na klíčová témata, jako jsou zaměstnanci, bezpečnost a podpora místních komunit.

Jaké systémy a procesy má podnik zaveden pro vzdělávání a rozvoj pracovníků?

Zaměstnanci jsou v rámci celého koncernu považováni za klíčový článek výroby, a proto je v osloveném podniku kladen důraz na implementaci efektivních systémů školení pro všechny pracovníky. Vzdělávání a odborná příprava zaměstnanců jsou pečlivě začleněny do existujících systémů řízení a podléhají pravidelnému hodnocení a aktualizaci v souladu s normami ISO řady 9000, 14000, 45000 a 50000. Zároveň je zajištěno, že všichni pracovníci aktivně přispívají k ochraně životního prostředí a dodržování bezpečnostních standardů. Důkladné školení se

neomezují pouze na interní zaměstnance, ale také na pracovníky externích firem působících ve výrobních prostorách.

V rámci programu kontinuálního zlepšování procesů identifikoval oslovený podnik potřebu dalšího vzdělávání mistrů v jednotlivých výrobních částech, zaměřenou na oblast řízení. Na základě této identifikace byl vypracován nový školící plán a v současné době probíhá jeho implementace. Pravidelně jsou v podniku pořádána školení v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a nově také probíhá školení mezi generacemi X a Z pro vylepšení komunikace a vzájemného porozumění. V osloveném podniku je zřízeno i výcvikové středisko, kde si zaměstnanci mohou osvojit základy první pomoci a seznámit se s obsluhou strojů a výrobních zařízení, armatur a strojních součástí.

Pokud mají zaměstnanci zájem, mohou si vybrat z široké nabídky nadstavbových vzdělávacích programů. Zaměstnanci se mohou účastnit nejrůznějších školení a seminářů, a to nejen v rámci České republiky. Koncern využívá interních i externích lektorů a nabízí svým zaměstnancům zákonem povinná školení, jako je bezpečnost práce, školení řidičů, odborné semináře a také školení k rozvoji měkkých dovedností, jako například jazykové kurzy, programy pro osobní a profesní rozvoj či školení interních lektorů. Pro manažery je připravena možnost rozvoje manažerských dovedností.

Koncern si je vědom toho, že pro jeho úspěšný růst je klíčové vytvářet přátelské pracovní prostředí. Pro zaměstnance zajišťuje spravedlivé pracovní podmínky, podporuje jejich rozvoj a pomáhá jim vyvážit jejich osobní, profesní a společenský život. Zaměstnanci podniku mají možnost využít řadu benefitů z oblasti kultury, sportu, zdraví, cestování, péče o děti, volného času a dalších. Skupina nabízí i rozsáhlý benefiční program zaměřený na péči o sebe, prostřednictvím kterého hradí zaměstnancům nadstandardní pokoje v nemocnicích po celé České republice.

Jaké jsou aktivity v oblasti bezpečnosti a zdraví pracovníků, jak jsou definována pravidla a procesy včetně úrovně zlepšování bezpečnosti?

V celém koncernu je kladena maximální pozornost bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci. Všichni zaměstnanci se musejí řídit bezpečnostní směrnici, která je závazná pro všechny pracovníky.

V rámci bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků oslovený podnik pravidelně každý týden pořádá tzv. safety meetingy pro celou skupinu zaměstnanců. Meetingy slouží pro diskusi o pozitivních a negativních aspektech bezpečnosti práce a jsou zde představeny nejen příklady

pozitivní praxe, ale také identifikovány nedostatky a navrhována nápravná opatření. Dále se v podniku provádí monitoring zaměstnanců, kteří jsou vystaveni různým nebezpečným látkám. Ve skupině je zavedený jednotný systém pro sledování vybraných ukazatelů výkonnosti v oblasti bezpečnosti, včetně sledování cílových hodnot. Mezi hlavní sledované ukazatele patří frekvence úrazů a frekvence událostí procesní úrovně bezpečnosti.

Jakým způsobem podnik naplňuje principy společenské odpovědnosti a jak spolupracuje s místními komunitami a neziskovým sektorem?

Zdraví a bezpečnost obyvatel v okolí podniku představuje základní aspekt jeho sociální odpovědnosti. Cílem osloveného podniku je aktivně reagovat na potřeby a obavy místních obyvatel, což reflektuje pravidelnými setkáními se zástupci měst a obcí v okolí výrobního závodu, během nichž jsou jim poskytovány podrobné informace o probíhajících projektech a plánech podniku. V rámci sociální odpovědnosti oslovený podnik dlouhodobě provádí charitativní činnost formou finančních i věcných darů a pořádání dobrovolnických aktivit. Do společensky prospěšných programů se podnik snaží zapojit své zaměstnance výměnou za benefity ve formě placeného volna či finanční odměny. Každý zaměstnanec si může zvolit jakého programu se chce účastnit.

Podnik má dále zřízenou nadaci s cílem podporovat vzdělávání a popularizaci vědy, zejména v oblasti přírodních a technických věd. Jako lídr petrochemického průmyslu usiluje o zvyšování povědomí veřejnosti o významu chemie v každodenním životě. Podnik se snaží zintenzivnit zájem mladé generace o studium chemie a podporuje studenty a školy v jejich studijním vzdělávacím programu. Pro studenty středních i vysokých škol umožňuje konání exkurzí a pro studenty základních škol pořádá již pátým rokem chemickou soutěž, které se každoročně zúčastní studenti z více než 11 základních škol.

Má podnik zavedený etický kodex?

Aby bylo dosaženo stanovených cílů, je nezbytné respektovat lidská práva. Nadnárodní koncern odmítá jakékoliv zneužití lidských práv, jako je například dětská nebo nucená práce a jakékoliv formy otroctví či obchodování s lidmi. V pracovněprávních vztazích je zakázána jakákoliv diskriminace. Oslovený podnik přijímá základní principy každodenní spolupráce, založené na poctivosti, respektu, dialogu, týmové práci a odhodlání vytvářet takovou firemní kulturu, která bude v souladu s firemními hodnotami koncernu. Postoj k lidským právům deklaruje v etickém kodexu, jehož dodržování je součástí firemní kultury. V celém koncernu se dbá na to, aby zaměstnanci a obchodní partneři znali standardy a sami je dodržovali. Etický

ombudsman je klíčovou součástí spravedlivých pracovních podmínek a firemní kultury podniku. Jeho úkolem je nejen zaručit, že zaměstnanci, zaměstnavatelé a další zainteresované strany mohou svobodně hlásit porušení etických standardů, ale rovněž zvýšit povědomí zaměstnanců o obchodní etice a důležitosti jejich role při budování etické firemní kultury. Ombudsman pečlivě dohlíží na dodržování zásad etického kodexu a v případě potřeby řeší porušení etických norem a zajišťuje přijetí nápravných opatření, aby podnik udržoval vysoké standardy etického chování a integrity.

Podporuje podnik rovné zastoupení a odměňování mužů a žen?

Koncern má definovanou politiku diverzity a inkluze, která směřuje k podpoře hodnot, politik, norem a chování, které jsou v souladu s principem rovného zacházení se zaměstnanci. Tato politika si klade za cíl zvyšovat povědomí a porozumění důležitosti rozmanitosti a vytvářet podmínky pro otevřené a tolerantní pracovní prostředí.

Pokud jde o diverzitu v rámci osloveného podniku, ve výrobních provozech je patrnější zastoupení mužů oproti ženám. Rozdílné zastoupení lze připisovat především charakteru práce, která často vyžaduje fyzickou náročnost a expozici chemikáliím, se kterými ženy nemohou přijít do styku. Oproti tomu například v laboratořích převažuje zastoupení žen. Poměr mužů a žen na vedoucích pozicích je poměrně vyvážený. Zatímco jednatelé společnosti jsou muži, ve vedoucích nebo řídicích pozicích na různých odděleních lze pozorovat větší zastoupení žen. To platí zejména pro pozice jako je finanční a obchodní ředitel či vedoucí oddělení životního prostředí.

Zaměstnancům je nabízen transparentní systém odměňování spolu s různými benefity, které mají za cíl podporovat rovnováhu mezi profesním a soukromým životem. Hlavním cílem je rozvíjet prosperitu zaměstnavatele a současně uspokojovat narůstající potřeby a zájmy všech zaměstnanců. Důraz je kladen na spravedlivé odměňování a zvýšení motivace pracovníků. Pravidla rovného odměňování jsou stanovena v kolektivní smlouvě, která stanovuje jasné principy přístupu bez ohledu na osobní charakteristiky, jako jsou pohlaví, věk, barva pleti, sexuální orientace, jazyk, víra a náboženství. Celý koncern je neutrální vůči politickým názorům, členství v politických stranách, odborových organizacích a jiných spolcích a je zastáncem principu rovné odměny a rovných pracovních podmínek za stejnou práci.

Aktivity správy a řízení

V rámci oblasti správy a řízení byly v osloveném podniku zpozorovány následující ESG aktivity.

Jakými procesy a mechanismy se podnik řídí při hodnocení dodavatelů?

Nadnárodní koncern podporuje sociální odpovědnost mezi svými dodavateli a snaží se spolupracovat s obchodními partnery, kteří respektují lidská práva, dodržují zákony, zajistí bezpečné a spravedlivé pracovní podmínky, řídí se nejlepšími standardy etického chování a pečují o životní prostředí.

V souvislosti s výše zmíněnou bezpečností má oslovený podnik zavedený systém pro výběr a hodnocení svých dodavatelů. Výběrová řízení probíhají prostřednictvím nákupní platformy, která je jediným nástrojem pro vyhledávání výběrových řízení, předkládání nabídek a zdrojem informací v rámci nákupních procesů koncernu. Následný proces hodnocení dodavatelů se nevztahuje pouze na bezpečnost práce, ale také zahrnuje posouzení kvality a dodržování časových termínů dodávek. V rámci hodnocení byla v osloveném podniku zřízena i speciální sankční komise. Výstupy z hodnocení dodavatelů jsou prezentovány v podobě detailních analýz, ve kterých jsou zdůrazněny jak pozitivní aspekty spolupráce s dodavateli, kteří dodržují nejvyšší standardy, tak i negativní aspekty, které otvírají prostor ke zlepšení. Při výběru dodavatelů usiluje podnik v rámci celé skupiny o to, aby dodavatelé dodržovali zákony a pravidla volného trhu, a přitom zajišťovali plnou transparentnost obchodních postupů. Podnik má zavedený kodex chování pro dodavatele, který představuje klíčový prvek spolupráce a zahrnuje procesy pro kvalifikaci a hodnocení dodavatelů. Dodržování kodexu je povinným kritériem při výběru obchodních partnerů ve všech podnicích koncernu.

Vnímá podnik zvýšenou poptávku po udržitelnějších a bezpečnějších produktech u svých zákazníků?

Podnik vnímá zvýšenou poptávku po udržitelnějších produktech a je si plně vědom toho, že výroba udržitelných produktů není pouze záležitostí zákazníků, ale také důležitým faktorem pro banky a investory. Z tohoto důvodu již delší dobu spolupracuje s výše zmíněnou externí firmou, která provádí studie metodou LCA pro všechny jeho výrobky.

Chemické látky a směsi podnik vyrábí a používá v souladu s platnými právními předpisy. Pro produkty s nebezpečnými vlastnostmi vypracovává bezpečnostní listy. Veškerou dokumentaci udržuje aktuální v podnikovém softwarovém systému, který zahrnuje informace o registrovaných i notifikovaných látkách. Skupina pečlivě monitoruje a implementuje změny, které nastávají v důsledku upřesňování procesů spojených s registrací i klasifikací chemických látek, a promítá je při aktualizaci bezpečnostních listů. Průběžně sleduje manipulaci s chemickými látkami a směsmi od surovin po finální výrobky a zajišťuje dodržování platných

právních předpisů, včetně interního i externího testování a vydávání zákonných prohlášení pro specifické aplikace vybraných produktů, jako například pro styk s potravinami, pitnou vodou nebo pro lékařské použití.

Jaké konkrétní kroky podniká podnik k prevenci, odhalování a řešení obvinění z korupce a úplatkářství?

Protikorupční opatření, jako nedílná součást protikorupční politiky koncernu, je koncipováno s cílem zvýšit povědomí zaměstnanců, podnít k pozitivním postojům a chování a zefektivnit dohled nad obchodními procesy. Politika zahrnuje stanovené zásady přijímání a předávání darů, zásady monitorování procesů, zásady anonymního hlášení, zásady prověřování dodavatelů, prohlášení nezávislosti a smluvní protikorupční doložku. Zaměstnanci a obchodní partneři podniku jsou pravidelně školeni v oblasti prevence korupčního chování, čímž je zajištěno pravidelné informování a vzdělávání zaměstnanců a kontraktorů v této oblasti.

Oslovený podnik také vydal směrnici, která se zabývá nelegální, neetickou nebo nežádoucí aktivitou v rámci podniku nebo vůči úřadům či veřejnosti a umožňuje bezpečně a důvěrně podávat hlášení o takovéto činnosti. Směrnice má definovaný interní a externí oznamovací systém pro podávání informací.

5.3 Zhodnocení a doporučení na základě provedeného výzkumu

Poznatky získané z provedeného výzkumu demonstrují značnou angažovanost osloveného podniku v oblasti ESG, vycházející především z komplexního přístupu nadnárodního koncernu k udržitelnosti, který se prolíná do všech oblastí fungování osloveného podniku a odráží se v jeho strategiích a cílech. Silným důkazem angažovanosti podniku je snaha minimalizovat negativní dopad na životní prostředí. V souvislosti s tím již třetím rokem aktivně sleduje uhlíkovou stopu svých produktů a také investuje do projektů zaměřených na dekarbonizaci a energetickou úspornost. Další klíčovou oblastí ESG aktivit podniku je péče o vlastní zaměstnance. Podnik investuje do rozvoje svých pracovníků, nabízí širokou škálu benefitů a podporuje jejich zdraví. Značný důraz je kladen na systémy ochrany a bezpečnosti na pracovišti. V neposlední řadě se podnik zaměřuje na transparentnost a etické fungování jako základní principy svého podnikání.

Již dnes vykazuje oslovený podnik přiměřenou úroveň připravenosti na ESG reporting. Velkým benefitem je již zpracovaný ESG report jak nadnárodního koncernu, což může oslovenému podniku přinést představu o metodice a jednotlivých kapitolách ESG reportu. Díky spolupráci s externí firmou, která má dlouholeté zkušenosti s přípravou nefinančního reportingu, má

podnik zajištěn přístup k odborným znalostem a nejnovějším poznatkům v oblasti ESG. Tím minimalizuje případné riziko nesouladu s legislativou a zvyšuje důvěryhodnost samotného reportingu. Na druhou stranu podnik postrádá interní kapacity a specializovaný personál zaměřený na ESG problematiku. V současné době nemá ESG reporting pro podnik klíčový význam, ale předpokládá se, že v budoucnu bude podstatnou součástí konkurenční výhody podniku.

Na základě výsledků provedeného výzkumu lze kladně hodnotit následující okolnosti:

- zahájení procesu přípravy a nastavení kroků k úspěšnému vzniku ESG reportingu,
- značné investice do modernizace výrobních zařízení vedoucí ke snížení emisí skleníkových plynů, energetické a surovinové náročnosti,
- průkopnický přístup v oblasti výpočtu uhlíkové stopy produktů,
- silný důraz na sociální oblast jako součást naplňování principů společenské odpovědnosti, včetně aktivního zapojení do spolupráce se zaměstnanci, místními komunitami, charitativními organizacemi a spolky,
- důraz na výběr a partnerství s dodavateli, kteří dbají na aspekty udržitelnosti a principy etického chování,
- propracovaný a integrovaný systém řízení.

I přes zjevné úsilí osloveného podniku v oblasti ESG existuje prostor pro zlepšení. Na základě výsledků výzkumu je možné formulovat následující doporučení:

- Nastavení pravidelné interakce se stakeholdery podniku ohledně klíčových ESG témat pro získávání zpětné vazby a systematickou integraci poznatků do ESG strategie.
- Zřízení interní pozice v podniku pro ESG manažera, který se bude zabývat kontinuálním sledováním legislativních změn, koordinací procesu tvorby ESG reportingu, komunikací nejen s externí firmou, ale i s auditorskou a neustálým zlepšováním nastavených cílů. ESG manažer by tak posiloval vnímání a hodnoty ESG reportingu v rámci celého podniku a pravidelně by komunikoval s ESG oddělením v rámci koncernu.
- Zvážení implementace softwarového řešení schopného zpracovávat data o uhlíkové stopě a dalších environmentálních parametrech od současných a budoucích dodavatelů. Takový nástroj by umožnil podniku efektivně vyhodnocovat dodavatele na základě jejich environmentálního dopadu.

- Jelikož se v současné době Zpráva o udržitelnosti osloveného podniku nedostatečně věnuje ochraně vodních toků, je důležité, aby se podnik ve svém budoucím ESG reportu zaměřil i na tuto oblast, zejména vzhledem k tomu, že je umístěn v blízkosti významného vodního toku v rámci České republiky.
- Vzhledem k významnému postavení osloveného podniku v českém chemickém průmyslu a nedostatku aktuální legislativy v oblasti lobbingu je zásadní provádět pravidelný monitoring nejnovějších právních předpisů. Doporučuje se, aby podnik na základě této sledované legislativy přijímal opatření, která by podporovala větší transparentnost a etiku ve svých lobbingových aktivitách.

Navrhovaná opatření pomohou podniku zaměřit se detailněji na konkrétní aspekty udržitelnosti, a vyplní tak úzká místa, aby byla ESG zpráva komplexní a dostatečně podrobná. To v konečném důsledku povede k budování větší důvěryhodnosti u investorů a dalších zainteresovaných stran podniku.

Závěr

Chemický průmysl, odvětví s významným dopadem na životní prostředí, se stále více potýká s komplexními výzvami v oblasti udržitelnosti a společenské odpovědnosti. Tato diplomová práce se zabývá detailní analýzou konceptu ESG reportingu s důrazem na jeho aplikaci v chemickém průmyslu. Hlavním cílem diplomové práce je identifikovat požadavky ESG reportingu podniků chemického průmyslu.

Teoretická část diplomové práce vymezuje základní pojmy spojené s podstatou nefinančního reportingu a seznamuje čtenáře s problematikou ESG reportingu, a to nejen v obecné rovině, ale také v kontextu chemického průmyslu. První kapitola se zabývá postupným vývojem a změnami v oblasti nefinančního reportingu od poloviny 20. století až po současnost, přičemž klíčovými impulzy pro rozvoj byl vzestup ekologických hnutí a následný tlak na podniky, aby přijaly větší odpovědnost za svůj vliv na životní prostředí a společnost. V kapitole je dále popsána struktura ESG reportingu, složená ze tří pilířů: Environment, Social a Governance. V závěru kapitoly jsou představeny standardy ESG reportingu a nová směrnice Corporate Sustainability Reporting Directive, která zavádí povinnost pro vybrané firmy reportovat ESG informace.

Druhá kapitola se věnuje detailnímu zkoumání požadavků ESG reportingu dle European Sustainability Reporting Standards a přináší hloubkový pohled na jednotlivé pilíře konceptu ESG. Třetí kapitola poskytuje strukturovaný přehled jednotlivých fází procesu tvorby ESG reportingu a klíčových kroků, které je třeba při přípravě ESG zprávy zvážit. Poslední část teoretické práce se zabývá analýzou chemického průmyslu a identifikací klíčových ESG témat, relevantních pro tento sektor.

Praktická část diplomové práce zkoumá připravenost a mapuje proces tvorby ESG reportingu ve vybraném podniku chemického průmyslu na základě provedeného kvalitativního výzkumu. Výzkum byl v podniku prováděn prostřednictvím řízeného strukturovaného rozhovoru s odpovědnou osobou za proces ESG reportingu. Cílem dotazování bylo zjistit, jak podnik přistupuje k problematice ESG reportingu a jakou ESG strategii připravuje pro implementaci. V rámci dotazování byla soustředěna pozornost také na procesní stránku vzniku ESG reportingu a na klíčové ESG aktivity podniku v kontextu chemického průmyslu.

Tato diplomová práce přináší holistický pohled na problematiku ESG reportingu, který propojuje teoretické poznatky s praktickými příklady a konkrétními doporučeními. Přínos diplomové práce spočívá především ve srozumitelném a logicky strukturovaném vysvětlení

pojmu, směrnic a standardů pro povinný ESG reporting pro podnikatelské subjekty v rámci Evropské unie. Další přidanou hodnotou diplomové práce je zřehlednění požadavků ESG reportingu dle ESRS standardů a vysvětlení metodiky pro sestavení ESG reportu. Práce zohledňuje specifika a různé aspekty chemického průmyslu a je ilustrována konkrétním příkladem z prostředí významného chemického závodu v České republice.

Diplomová práce je prospěšná všem organizacím, které se teprve připravují na sestavení ESG reportu, neboť poskytuje přehled v ESG problematice, obecný návod i odpovědi na některé otázky. Podniky chemického průmyslu navíc získají komplexní povědomí o ESG aktivitách, což jim umožní lépe určit, čemu je třeba v ESG reportingu věnovat pozornost.

POUŽITÁ LITERATURA

ABDELKAFI, N., MAKHOTIN, S., POSSELT, T. 2013. *Business model innovations for Electric mobility: What Can Be Learned from Existing Business Model Patterns?* International Journal of Innovation Management. 17(01), 1340003. DOI: 10.1142/s1363919613400033.

ADAMS, C. A.; RAHMAN BELAL, A.; OWEN, D. L. 2007. *The views of corporate managers on the current state of, and future prospects for, social reporting in Bangladesh.* Accounting, Auditing & Accountability Journal. 20, no. 3, s. 472-494. DOI: 10.1108/09513570710748599.

AHMADY, G. A.; MEHRPOUR, M.; NIKOORAVESH, A. 2016. *Organizational Structure.* Procedia: Social and Behavioral Sciences. 230, s. 455-462. DOI: 10.1016/j.sbspro.2016.09.057.

AIMES-VALDEZ, M. A.; JACOBO-HERNANDEZ, C. A. 2016. *Sustainability and Corporate Governance: Theoretical Development and Perspectives.* Journal of Management and Sustainability. 6, no. 3. DOI: 10.5539/jms.v6n3p44.

ALSAYEGH, M. F.; ABDUL RAHMAN, R.; HOMAYOUN, S. 2020. *Corporate Economic, Environmental, and Social Sustainability Performance Transformation through ESG Disclosure.* Sustainability. 12, no. 3910.

ALVAREZ, I. G. 2012. *Impact of CO₂ Emission Variation on Firm Performance.* Business Strategy and the Environment. 21 (7), 435-454. DOI:10.1002/bse.1729.

ANSARADA. 2023. *ESG Environmental Sustainability Factors.*
<https://www.ansarada.com/esg/environmental>.

AYDOĞMUŞ, M.; GÜLAY, G.; ERGUN, K. 2022. *Impact of ESG performance on firm value and profitability.* Borsa Istanbul Review. 22, s. S119-S127. DOI: 10.1016/j.bir.2022.11.006.

AXON, S.; JAMES, D. 2018. *The UN Sustainable Development Goals: How can sustainable chemistry contribute? A view from the chemical industry.* Current Opinion in Green and Sustainable Chemistry. 13, s. 140-145. DOI: 10.1016/j.cogsc.2018.04.010.

BASF. 2023. *BASF ESG Investment Story.*
<https://www.basf.com/global/en/investors/sustainable-investments.html>

BASF. 2022. *BASF Report.* <https://report.basf.com/2022/en/>.

BASF. 2023. *Our climate protection goal.* <https://www.basf.com/global/en/who-we-are/sustainability/we-produce-safely-and-efficiently/energy-and-climate-protection/climate-protection-goal.html>.

BERNILE, G.; BHAGWAT, V.; YONKER, S. 2018. *Board diversity, firm risk, and corporate policies.* Journal of Financial Economics. 127, no. 3, s. 588-612. DOI: 10.1016/j.jfineco.2017.12.009.

BEUSCH, P.; FRISK, J. E.; ROSÉN, M.; DILLA, W. 2022. *Management control for sustainability: Towards integrated systems.* Management Accounting Research. 54. DOI: 10.1016/j.mar.2021.100777.

BLG. 2023. *What does the 'S' stand for? Understanding the social pillar of ESG.* <https://www.blg.com/en/insights/2023/06/what-does-the-s-stand-for-understanding-the-social-pillar-of-esg>.

BRITZ, T.; MEIER A. 2022. *K aktuálním souvislostem ESG v kontextu Evropské unie a České republiky.* In: Epravo.cz Praha. <https://www.epravo.cz/top/clanky/kaktualnim-souvislostem-esg-vkontextu-evropske-unie-a-ceske-republiky115700.html>

BYRON, K.; POST, C. 2016. *Women on Boards of Directors and Corporate Social Performance: A Meta-Analysis.* *Corporate Governance: An International Review.* 24, no. 4, s. 428-442. DOI: 10.1111/corg.12165.

CALABRES, A.; COSTA, R.; LEVIALDI GHIRON, N.; MENICHINI, T. 2019. *Materiality analysis in sustainability reporting: Tool for directing corporate sustainability towards emerging economic, environmental and social opportunities.* *Technological and Economic Development of Economy.* 25, no. 5, s. 1016-1038. DOI: 10.3846/tede.2019.10550.

CAMBREA, D. R.; PAOLONE, F.; CUCARI, N. 2023. *Advisory or monitoring role in ESG scenario: Which women directors are more influential in the Italian context?* *Business Strategy and the Environment.* 32, no. 7, s. 4299-4314. DOI:1002/bse.3366.

CARBON VIEW. 2021. *ESG - A brief history of its development.* <https://carbon-view.com/esg-a-brief-history-of-its-development-part-1/>.

COLLIN, S. 2009. *The Value of Environmental, Social and Governance Factors for Foundation Investments.* (pp. 1-20). London: EIRIS Foundation.

CORPORATE FINANCE INSTITUTE. 2023. *ESG Disclosure.* <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/esg/esg-disclosure/>.

CRESPO R. J. 2009. *Evaluation of energy usage in the chemical industry and effective measures to reduce energy losses. Theses and Dissertations.* <https://scholarsjunction.msstate.edu/td/2018>

CSRD. 2023. *Sociální pilíř modelu ESG a standard ESRS.* <https://csrd.cz/co-je-esg/>

CSRD. 2023. *Vše důležité o CSRD.* <https://csrd.cz/>.

DATHE, T.; DATHE, R.; DATHE, I.; HELMOLD, M. 2022. *Corporate social responsibility (CRS), sustainability and environmental social governance (ESG): approaches to ethical management.* Cham, Switzerland: Springer Nature.

DELLOITTE. 2021. *Reporting of non-financial information.* <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/be/Documents/audit/DT-BE-reporting-of-non-financial-info.pdf>.

DELOITTE. 2023. *Akční plán Cirkulární Česko 2040 pro období 2022–2027.* <https://www.dreport.cz/blog/akcni-plan-cirkularni-cesko-2040-pro-obdobi-2022-2027/>.

DONG, Z.; HE, Y.; WANG, H.; WANG, L. 2020. *Is there a ripple effect in environmental regulation in China?: Evidence from the local-neighborhood green technology innovation perspective.* *Ecological Indicators.* 118. DOI: 10.1016/j.ecolind.2020.106773.

- EDEIGBA, J. 2023. *Firms Human Rights Practices and Resource Use: Impacts on Firms ESG and Financial Performance*. Colorado Mesa University. DOI: 10.2139/ssrn.4456512.
- EFFAS. 2009. *KPIs for ESG: A Guideline for the Integration of ESG into Financial Analysis and Corporate Valuation*.
https://effas.com/wp-content/uploads/2021/09/KPIs_for_ESG_3_0_Final.pdf
- EFRAG. 2022. *Draft European Sustainability Reporting Standards: ESRS 1 General requirements*. <https://efrag.org/lab6>
- EFRAG. 2023. *First Set of draft ESRS*. <https://efrag.org/lab6>
- INTERGOVERNMENTAL PANEL ON CLIMATE CHANGE , 2023. *Emissions Trends and Drivers*. Cambridge University Press. s. 215-294. ISBN 9781009157926. DOI: 10.1017/9781009157926.004.
- EL GHOUL, S.; GUEDHAMI, O.; KWOK, CH. C.Y.; MISHRA, D. R. 2011. *Does corporate social responsibility affect the cost of capital? Journal of Banking & Finance*. 35, no. 9, s. 2388-2406. DOI: 10.1016/j.jbankfin.2011.02.007.
- EVROPSKÁ KOMISE. 2019. *Komise se chystá přijmout opatření ke zlepšení transparentnosti podniků v sociální a environmentální oblasti*. Europa.eu.
http://europa.eu/rapid/pressrelease_IP-13-330_cs.pdf.
- EY, 2023. *Four key takeaways on readiness for ESG regulations and investor views*.
https://www.ey.com/en_us/insights/esg-reporting/navigating-the-next-phase-of-esg-reporting
- FAN, Q.; ABBAS, J.; ZHONG, Y.; PAWAR, P. S.; ADAM, N. A. 2023. et al. *Role of organizational and environmental factors in firm green innovation and sustainable development: Moderating role of knowledge absorptive capacity*. Journal of Cleaner Production. 411. DOI: 1016/j.jclepro.2023.137262.
- GANGI, F.; DANIELE, L. M.; VARRONE, N.; VICENTINI, F.; COSCIA, M. 2021. *Equity mutual funds' interest in the environmental, social and governance policies of target firms: Does gender diversity in management teams matter? Corporate Social Responsibility and Environmental Management*. 28, no. 3, s. 1018-1031. DOI: 10.1002/csr.2102.
- ARCÍA-SERNA, J.; PÉREZ-BARRIGÓN, L.; COCERO, M. J. 2007. *New trends for design towards sustainability in chemical engineering: Green engineering*. Chemical Engineering Journal. 133, no. 1-3, s. 7-30. DOI: 10.1016/j.cej.2007.02.028.
- GLOBAL REPORTING INITIATIVE. 2023. *GRI standards*.
- GREENLY. 2023. *What are the 3 Pillars of Corporate Sustainability?* <https://greenly.earth/en-us/blog/company-guide/what-are-the-3-pillars-of-corporate-sustainability>.
- CHEN, Y.; LI, T.; ZENG, Q.; ZHU, B. 2023. *Effect of ESG performance on the cost of equity capital: Evidence from China*. International Review of Economics & Finance. 83, s. 348-364. DOI: 10.1016/j.iref.2022.09.001.
- CHEN J. 2021. *Corporate Governance*. Investopedia.
<https://www.investopedia.com/terms/c/corporategovernance.asp>.
- JABOULEY B. 2023. *ESG Materiality Map*. S&P Global.
https://www.spglobal.com/_assets/documents/ratings/research/101560761.pdf

- JENÍČEK, V.; FOLTÝN, J. 2003. *Globální problémy a světová ekonomika*. C. H. Beck.
- JENSEN, M. C.; MECKLING, W. H. 1976. *Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure*. Journal of Financial Economics. 3, no. 4, s. 305-360. DOI: 10.1016/0304-405X(76)90026-X. 1976.
- JOHANSSON, S.; OHLSON, E. 2022. *Sustainability Reporting: A case study of challenges and future challenges with sustainability reporting methods*. Stockholm, Master of Science Thesis. Stockholm: KTH Royal Institute of Technology.
- KAŠPAROVÁ, Klára a KUNZ, Vilém. 2013. *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. 1. Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4480-3.
- KEINER, M. 2005. *History, definition(s) and models of sustainable development*. Curych: ETH Zürich. DOI: 10.3929/ethz-a-004995678.
- KIM, E-H.; LYON, T. P. 2015. Brownwash vs. Greenwash: *Exaggeration and Undue Modesty in Corporate Sustainability Disclosure*. SSRN Electronic Journal. DOI: 10.2139/ssrn.2546497.
- KIM, S.; OON, A. 2020. *Analyzing Active Managers' Commitment to ESG: Evidence from United Nations Principles for Responsible Investment*. SSRN Electronic Journal. DOI: 10.2139/ssrn.3555984.
- KOCMANOVA, A.; NEMECEK, P.; DOCEKALOVA, M. 2012. *Environmental, Social and Governance (ESG) Key Performance Indicators for Sustainable Reporting*. In: *The 7th International Scientific Conference "Business and Management 2012."* Selected papers. Vilnius, Lithuania: Vilnius Gediminas Technical University Publishing House Technika. s. 655-662. ISBN 9786094571169. DOI: 10.3846/bm.2012.085.
- KOTLER, P.; LEE, N. 2005. *Corporate social responsibility: Doing the most good for your company and your cause*. Hoboken: John Wiley. ISBN 978-0-471-47611-5.
- KPMG. 2020. *Integrating ESG into your business: A step-by-step ESG guide for Hong Kong-listed issuers*. <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/cn/pdf/en/2020/01/integrating-esg-into-your-business.pdf>.
- KRUSE, C.; LUNDBERGH, S. 2010. *The Governance of Corporate Sustainability*, Rotman International Journal of Pension Management 20(2): 46–51. DOI:10.3138/rijpm.3.2.46.
- KUNZ, V. 2012. *Společenská odpovědnost firem*. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3983-0.
- LOCK, I.; SEELE, P. 2015. *Analyzing Sector-Specific CSR Reporting: Social and Environmental Disclosure to Investors in the Chemicals and Banking and Insurance Industry*. Corporate Social Responsibility and Environmental Management, 22(2), 113-128. DOI: 10.1002/csr.1338.
- MANN, J. 2023. *ESG Investing in "Dirty" Industries: Materiality and the Chemicals Industry*. Neuberger Berman. <https://www.nb.com/en/global/insights/esg-investing-in-dirty-industries-materiality-and-chemicals>.
- MARAVIĆ L; DMITROVIĆ, V.; OBRADOVIĆ, T. 2019. *Why Nonfinancial Reporting Matters?* In: . Atlantis Press.

- MATAKANYE, R.M.; VAN DER POLL, H.M.; MUCHARA, B. 2021. *Do Companies in Different Industries Respond Differently to Stakeholders' Pressures When Prioritising Environmental, Social and Governance Sustainability Performance?* Sustainability. 13, 12022. DOI: 10.3390/su132112022.
- MAZIOTIS, A.; SALA-GARRIDO, R.; MOCHOLI-ARCE, M.; MOLINOS-SENANTE, M. 2023. Estimating the impact of carbon inefficiency and overuse of energy on the economics of water companies: *A case study for England and Wales*. Sustainable Development. DOI:10.1002/sd.2843.
- MOLDAN, B. 2015. *Podmaněná planeta. Druhé, rozšířené a upravené vydání*. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-2999-5.
- NASSOS, G. P.; AVLONAS, N. 2020. *Practical Sustainability Strategies*. 2. Wiley. ISBN 9781119561095.
- NEMOTO N.; MORGAN P. J. 2020. *Environmental, Social, and Governance Investment: Opportunities and Risks for Asia*. In: Japan: Asian development bank institute. ISBN 978-4-89974-206-7.
- O'HARE, J. 2022. *Don't Forget the 'G' in ESG: The SEC and Corporate Governance Disclosure*. 64 Ariz. L. Rev. 217. <https://ssrn.com/abstract=4096111>
- PAPAFLORATOS, T.; MARKIDIS, I.; KOTZAIVAZOGLOU, I.; FRAGIDIS, G. 2023. *Sustainability Material Topics and Materiality Analysis in the Chemical Industry*. Sustainability. 15, no.18. DOI: 10.3390/su151814014.
- PAVLÍK, M.; BĚLČÍK, M. 2010. *Společenská odpovědnost organizace: CSR v praxi a jak s ním dál*. Management (Grada). Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3157-5.
- PIERREL, F. 2023. *How to measure and reduces Scope 1, 2 a 3 emissions*. In: ENERTHERM-ENGINEERING. <https://enertherm-engineering.com/how-to-measure-and-reduce-scope-1-2-and-3-emissions/>.
- PORTER, M. E.; KRAMER, M. R. 2006. *Strategy and society: The link between competitive advantage and corporate social responsibility*. Strategic Direction. 23, no. 5 DOI: 10.1108/sd.2007.05623ead.006.
- PRAMANIK, A. K.; SHIL, N. CH.; DAS, B. 2008. *Corporate Environmental Reporting: An Emerging Issue in the Corporate World*. International Journal of Business and Management. 3, no. 12. DOI: 10.5539/ijbm.v3n12p146.
- RAJEEV A.; RUPESH P. K.; SIDHARTHA S. 2019. *Sustainable supply chain management in the chemical industry: Evolution, opportunities, and challenges*. Resources, Conservation and Recycling. 149, s. 275-291. DOI: 10.1016/j.resconrec.2019.05.020.
- RAGHUNANDAN, A.; RAJGOPAL, S. 2023. *Do the Socially Responsible Walk the Talk?* SSRN Electronic Journal. DOI: 10.2139/ssrn.3609056.
- ROBLEK, V.; ERENDA, I.; MESKO, M. 2020. *Fundamental changes in the organisational processes*. In: MACHADO, Carolina a DAVIM, J. Paulo (ed.). *Industry 4.0*. Boca Raton, FL: CRC Press/Taylor & Francis Group. CRC Press, s. 161-190. ISBN 9781351132992. DOI: 10.1201/9781351132992-6.

- ROMERO, S.; RUIZ, S.; FERNANDEZ-FEIJOO, B. 2019. *Sustainability reporting and stakeholder engagement in Spain: Different instruments, different quality*. Business Strategy and the Environment. 28, no. 1, s. 221-232. DOI: 10.1002/bse.2251.
- SEBORSKÝ, J. 2022. *Co je to ESG a co pro Vás znamená?* Epravo.cz. Praha.
<https://www.epravo.cz/top/clanky/coje-to-esg-a-co-pro-vas-znamená-114345.html>
- SENADHEERA, S. S.; WITHANA, P. A.; DISSANAYAKE, P. D.; SARKAR, B.; CHOPRA, S. S. a kol. 2021. *Scoring environment pillar in environmental, social, and governance (ESG) assessment*. Sustainable Environment. 7, no. 1. DOI: 10.1080/27658511.2021.1960097.
- SHAH, N. 2015. *Assessment of the Workplace Conditions and Health and Safety Situation in Chemical and Textile Industries of Pakistan*. Science Journal of Public Health. 3, no. 6. DOI: 10.11648/j.sjph.20150306.20.
- SHLEIFER, A.; VISHNY, R. W. A. 1997. *Survey of Corporate Governance*. The Journal of Finance. 52, no. 2. DOI: 10.2307/2329497.
- SLEEK. 2023. *ESG advantages and disadvantages, is it a good investment strategy?*
<https://sleek.com/au/resources/esg-advantages-disadvantages/#2>.
- S&P GLOBAL. 2021. *Chemicals: ESG Evaluation Key Sustainability Factors*.
https://www.spglobal.com/_assets/documents/ratings/research/100272730.pdf.
- S&P GLOBAL. 2019. *Understanding the “E” in ESG*. <https://www.spglobal.com/en/research-insights/articles/understanding-the-e-in-esg>.
- S&P GLOBAL. 2020. *What is the “G” in ESG?* <https://www.spglobal.com/en/research-insights/articles/what-is-the-g-in-esg>.
- STORERO, J. K.; BARYCHEV, Y. 2022. *Creating a Sustainable Corporation for the Long Term: A Guide to Effectively Implementing ESG Initiatives for Boards*. Board Leadership. 2022, no. 183, s. 2-7. DOI: 10.1002/bl.30224.
- TARMUJI, I.; MAELAH, R.; TARMUJI, N. H. 2016. *The Impact of Environmental, Social and Governance Practices (ESG) on Economic Performance: Evidence from ESG Score*. International Journal of Trade, Economics and Finance. 7, no. 3, s. 67-74. DOI: 10.18178/ijtef.2016.7.3.501.
- TORRANCE, M. 2017. *New global reporting initiative standard released*. Canadian Mining Journal. <https://searchproquestcom.zdroje.vse.cz/docview/1860283809?accountid=17203>
- TUTKO. 2023. *Sustainable development activities in chemical companies in Poland: links between SDGS and ESG*. Scientific Papers of Silesian University of Technology Organization and Management Series. 2023, no. 172. DOI: 10.29119/1641-3466.2023.172.37.
- TYLEC, A. 2022. *ESG reporting framework in Poland: The current state of affairs and perspectives*. Scientific Papers of Silesian University of Technology. Organization and Management Series. no. 157, s. 609-622. DOI: 10.29119/1641-3466.2022.157.39.
- UNITED NATIONS. 2021. *Human Rights*. <https://www.un.org/en/global-issues/human-rights>.
- UNITED NATIONS GLOBAL COMPACT. 2004. *Who Cares Wins*.
https://www.unepfi.org/fileadmin/events/2004/stocks/who_cares_wins_global_compact_2004.pdf

VENKATA MOHAN, S.; KATAKOJWALA, R. 2021. *Circular Chemistry Conceptual Framework: A Way Forward to Sustainability in Industry 4.0*. Curr. Opin. Green Sustain. Chem. 28, 100434.

VOORADI R.; ANNE S. B.; TULA A. K. a kol. 2019. *Energy and CO2 management for chemical and related industries: issues, opportunities and challenges*. In: BMC Chemical Engineering. DOI:10.1186/s42480-019-008-6.

WALKER K; WAN F. 2012. *The Harm of Symbolic Actions and Green-Washing: Corporate Actions and Communications on Environmental Performance and Their Financial Implications*. Journal of Business Ethics 109: 227-242.

WASIUZZAMAN, S.; WAN MOHAMMAD, W. M. 2020. *Board gender diversity and transparency of environmental, social and governance disclosure: Evidence from Malaysia*. Managerial and Decision Economics. 41, no. 1, s. 145-156. DOI: 10.1002/mde.3099.

WILSON J. 2018. *Consumer Preference Continues to Shift Towards Sustainability, Market Research Shows*. Triple Pundit. www.triplepundit.com/story/2018/consumer-preferences-continues-shift-toward-sustainability-market-research-shows/55496.

WITKOWSKA, N. 2023. *ESG report: Step by step*. <https://epale.ec.europa.eu/cs/blog/zprava-esg-krok-za-krokem>.

WORLD ECONOMIC FORUM. 2022. *Defining the 'G' in ESG: Governance Factors at the Heart of Sustainable Business*. https://www3.weforum.org/docs/WEF_Defining_the_G_in_ESG_2022.pdf.

WORLDFAVOR. 2022. *ESG vs CSR, what is the difference?* <https://blog.worldfavor.com/esg-vs-csr-what-is-the-difference>.

WORLD COMMISSION ON ENVIRONMENT AND DEVELOPMENT. 1987. *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future*. In: UN documents: gathering a body of global agreements. <https://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>

ZAKRISSON, A. 2023. *How to write an ESG report - a step-by-step guide*. <https://iimpcoll.com/content/how-to-write-an-esg-report-step-by-step-guide>.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Scénář dotazování pro šetření k diplomové práci

PŘÍLOHA A: Scénář dotazování pro šetření k diplomové práci

Scénář dotazování k praktické části diplomové práce na téma – Požadavky ESG reportingu v chemickém průmyslu

Cílem výzkumu je zmapovat proces ESG reportingu vybraného chemického podniku, k čemuž byl sestaven scénář dotazování.

Scénář dotazování je složen z několika částí. První část scénáře se zaměřuje na přístup podniku k ESG reportingu a implementaci ESG strategie s důrazem na způsob zapojení zainteresovaných stran. Druhá část scénáře se týká procesní stránky vzniku ESG reportingu. Třetí část je věnována klíčovým ESG aktivitám v kontextu chemického průmyslu.

I. část – Přístup podniku k reportingu a implementaci ESG strategie

- 1) Jaká je ESG strategie nadnárodního koncernu a jak se prolíná s ESG strategií osloveného podniku? Která hlavní témata jsou v ESG strategiích zahrnuta?
.....
- 2) V souvislosti s jakými standardy a nařízeními podnik připravuje ESG reporting?
.....
- 3) Kteří stakeholdeři jsou zapojeni, a jakým způsobem, do procesu identifikace klíčových ESG témat?
.....
- 4) Jaký je postoj a očekávání zapojených stakeholderů vůči ESG reportování podniku?
.....
- 5) Kdo je v rámci koncernu a osloveného podniku zodpovědný za vytváření strategie ESG?
.....
- 6) Připravuje podnik ESG reporting vlastními silami nebo za pomoci externí firmy?
.....
- 7) Pokud za pomoci externí firmy, jak probíhá spolupráce s externí firmou? (co podnik připravuje sám a co s pomocí externí firmy, kdo z podniku komunikuje s externí firmou, jak dlouho probíhá spolupráce)
.....
- 8) Jaké jsou hlavní výzvy, se kterými se podnik potýká při implementaci ESG strategie a jakým způsobem se snaží tyto výzvy řešit?
.....

II. část – Procesní stránka vzniku ESG reportingu

- 1) Jakým způsobem podnik provádí analýzu dvojí materiality? Jaký zvolil postup pro sběr informací od stakeholderů a jak byly vyhodnocovány výsledky této analýzy?
.....
- 2) Jaké implementované ISO normy zohledňuje podnik v rámci ESG reportingu?
.....
- 3) Jaké mají identifikované dopady, rizika a příležitosti z provedené analýzy dvojí materiality vliv na strategii a obchodní model podniku?
.....
- 4) Provádí podnik analýzu hodnotového řetězce v kontextu posuzování dopadů, rizik a příležitostí v oblasti udržitelnosti? Pokud ano, jakým způsobem?
.....
- 5) Provádí podnik rozdílovou analýzu? Pokud ano, v jaké fázi procesu vzniku ESG na ni podnik začal pracovat a jaké byly hlavní kroky a metody při provádění této analýzy?
.....
- 6) Jaký je proces práce s daty souvisejícími s ESG? (jakým způsobem jsou data sbírána, zpracovávána a využívána)
.....
- 7) Jak ze získaných dat a provedených analýz podnik sestavuje ESG reporting?
.....
- 8) Jak podnik prezentuje zprávy o své výkonnosti ESG? Prostřednictvím jakých kanálů jsou informace prezentované? Jak plánuje do budoucna prezentovat zprávy o ESG?
.....
- 9) Jakým způsobem je provedeno nezávislé ověření ESG reportingu a jak často je prováděno? (například prostřednictvím externího, interního auditu nebo jiných metod)?
.....

III. část – Klíčové ESG aktivity

Environmentální aktivity

- 1) Provádí podnik výpočet uhlíkové stopy? Pokud ano, jaké konkrétní zdroje emisí zahrnuje do výpočtu?
.....
- 2) Jaké jsou cíle podniku pro snižování emisí skleníkových plynů v dlouhodobém horizontu?

- .....
- 3) Jaké jsou hlavní výzvy, kterým podnik čelí při snižování emisí skleníkových plynů?
.....
- 4) Zvažuje podnik využívání obnovitelných zdrojů energie (např. solární, větrná, vodní) a energie z biomasy (např. z rostlinného odpadu) jako alternativního prostředku pro snižování emisí skleníkových plynů?
.....
- 5) Pokud ano, jakým způsobem? (zaměřuje se na přímou výrobu energie z obnovitelných zdrojů, nákup zelené energie od dodavatelů atd.)
.....
- 6) Jaké jsou cíle podniku v oblasti využívání obnovitelných zdrojů energie?
.....
- 7) Jaké jsou hlavní výzvy, kterým podnik čelí při přechodu na obnovitelné zdroje energie?
.....
- 8) Jaké má podnik stanovené cíle v oblasti energetické účinnosti?
.....
- 9) Jaké konkrétní kroky podnik podniká pro zlepšení energetické účinnosti a snížení spotřeby energie v rámci výrobních procesů?
.....
- 10) Jakým způsobem se podnik zaměřuje na oblast recyklace? (např. produkce recyklovatelných výrobků, používání recyklovaných materiálů atd.)
.....
- 11) Zaměřuje se podnik na vývoj produktů s menší spotřebou energie?
.....
- 12) Jaká opatření a postupy zavádí podnik pro efektivní hospodaření s vodními zdroji?
.....

Sociální aktivity

- 1) Jaká je strategie podniku v oblasti bezpečnosti a zdraví pracovníků, jak jsou definována pravidla a procesy včetně úrovně zlepšování bezpečnosti?
.....
- 2) Jaké systémy a procesy má podnik zaveden pro vzdělávání a rozvoj pracovníků?
.....

3) Jakými způsoby podnik podporuje rozmanitost, začleňování a spokojenost vlastních pracovníků a pracovníků v hodnotovém řetězci?

.....

4) Jakým způsobem podnik naplňuje principy společenské odpovědnosti a jak spolupracuje s místními komunitami a neziskovým sektorem?

.....

5) Má podnik zavedený etický kodex?

.....

6) Podporuje podnik rovné zastoupení a odměňování mužů a žen?

.....

Aktivita správy a řízení

1) Jaké konkrétní kroky podniká podnik k prevenci, odhalování a řešení obvinění z korupce a úplatkářství?

.....

2) Jakými procesy a mechanismy se podnik řídí při hodnocení dodavatelů?

.....

3) Jakým způsobem se podnik angažuje v politických aktivitách a lobbování?

.....

4) Vnímá podnik zvýšenou poptávku po udržitelnějších a bezpečnějších produktech u svých zákazníků?

.....